

History education research in Türkiye: A bibliometric analysis based on WOS and Scopus data (2000-2023)

Erkan BOZKURT

Article Type	Research Article
Received	27/03/2024
Accepted	13/06/2024
DOI	https://doi.org/10.17497/tuhed.1460199
Similarity Scan	Done - Turnitin
Ethics Declaration	Ethics committee approval is not required as this study did not collect data from human participants.
Conflict of Interest Statement	The author declares that there is no conflict of interest.
Financing	No external funding was used to support this research.
Copyright and License	2012-2024 © TUHED. This work is published under the CC BY-NC 4.0 license.
Information Note	

History education research in Türkiye: A bibliometric analysis based on WOS and Scopus data (2000-2023)

Erkan BOZKURT

ORCID: 0000-0002-5548-0385, E-mail: erkan.bozkurt@usak.edu.tr

Institution: Uşak University, Faculty of Education, ROR ID: <https://ror.org/05es91y67>

Abstract

This study aims to exhibit a bibliometric analysis of history education research in Türkiye. A total of 127 documents from 70 sources indexed in the Web of Science and Scopus databases in the years 2000-2023 were used in the analysis. The analysis provides a review of history education research in Türkiye by identifying the dynamics of research by presenting a wide in-depth knowledge concerning the periodical process, current situation, and future directions. Since 2006, history education studies in Türkiye have become more visible in the relevant databases. The annual increase rate of the studies was determined as 8.49 percent. Among the 127 documents accessed, research articles are the most common with a total of 104 articles. From the analysis, it could be said that history education research in Türkiye is mostly conducted in Turkish journals and by Turkish authors. Compared to international literature in history education, studies on 'historical consciousness' in Türkiye that were indexed in WOS and Scopus databases were found to be rare in the analysis. Despite this, it is observed that new approaches have started to be studied within the framework of concepts such as 'oral history', 'postmodernism', and 'museum education' in history education studies originating from Türkiye that were indexed in WOS and Scopus databases. In the analysis, it has been observed that although academic studies in qualified databases originating from Türkiye in the field of history education are not sufficient, they have been on an increasing trend in recent years.

Keywords: History education, Türkiye, philosophy of education, bibliometric analysis, WOS, Scopus

Introduction

The collection of information and its handling in objective dimensions is one of the prominent issues in the field of social sciences. Another important issue is the methods of transferring knowledge to the general public and students in educational institutions. This is because the way knowledge is transmitted is as important as its production. In this respect, the transfer process and the resulting mutual relations also express an integrity that contributes to scientific studies.

In terms of the main objectives, what is important is not only the collection and production of knowledge but also the sustainability of the historical inquiry skills that students need to acquire. This is because the maintenance of historical inquiry skills provides the ability to overcome possible problems that the individual might face by reaching new scientific truths as well as existing skills. In this regard, the relationship between history and teaching, and the framework for it, comes to the fore. History motivates us to learn about the forces behind the events that have occurred in the past because it provides knowledge about our own lives and our times. The need to learn what is going on in the world has been one of the important reasons for the integration of history into education programs (Güven et. al, 2014).

The history knowledge to be taught in different educational levels of countries may differ according to the founding philosophy, foundations, socio-political culture, and construction process of that country. In this respect, it is possible to divide the history of history education in Türkiye into two periods: The Ottoman period and the Republican period (Meray, 2010). The beginning of history teaching in the Ottoman Empire and its widespread introduction into primary and secondary education curricula coincides with the second half of the 19th century (Demircioğlu, 2008).

The realization of the important role of "schooling" and education for social transformation and change in the last century of the Ottoman Empire during the Second Constitutional Monarchy period, which was a stage of Turkish modernization, led to the rise of history courses to an important role in the general education system (Şimşek & Yazıcı, 2013). This approach has continued from the foundation of the Republic of Türkiye until today. Since 1922, general history education has been divided into 'Ancient Age', 'Middle Age', 'New Age', and 'Modern Age'. In the 1930s, history textbook preparations for secondary and high school education levels began (Meray, 2010). The history education approach of the period was shaped by the textbooks written around the thesis called "Turkish History Thesis", which envisaged a definition of "a history so ancient as to constitute the source of all civilizations through an Asiatic and profane Turkish concept", and the Turkish History Congresses that aimed to provide history teachers with the content and approach in these books (Şimşek & Yazıcı, 2013, p. 29). From the 1960s onwards, the understanding of history that was oriented towards the West and that had left Turkish

history in the background began to be criticized, and more emphasis began to be placed on giving sufficient importance to Turkish history in the history curriculum. Later, in line with these criticisms, subjects that embodied the understanding of national history were reflected in the school textbooks of the Ministry of National Education. After the September 12, 1980, military coup d'état, the Turkish-Islamic synthesis approach began to be included more emphatically in the history curricula of the Ministry of National Education. As of 1993, History-I and History-II courses began to be offered in high schools, while Social Studies courses were introduced in primary education as of 1997. In the undergraduate program of Social Studies Teaching in universities, courses such as "History and Civilization of the Ancient Ages", "History and Civilization of the Middle Ages", "Pre-Islamic Turkish History and Culture", "Ottoman History", "History of the Republic", "Archeology" and "History of Art" were included (Merey, 2010).

During the Republican period, many academic studies were conducted in Türkiye within the meaning, possibilities, and framework of history education at the level of the contemporary world. In addition to all these, the field of history education in Türkiye was established as a department in universities, and as a result, history education was defined on academic grounds (Şimşek & Yazıcı, 2013). The 2000s in Türkiye was the period when new steps were taken in history teaching. In 2005, planning was made at the primary level with the 'Social Studies Teaching Program' and at the high school level with the 'New History Teaching Program' as of 2008, and textbooks were prepared within the framework of these programs (Günel & Kaya, 2012).

In addition to these, different approaches have been put forward in the last decade about how and with which methods history education can be done and its contributions to the field of history and students. One of these is the relationship between postmodernism and history teaching (Koruroğlu, 2019; Yılmaz, 2010). Yılmaz (2010) states that there are different approaches to the various implications of postmodernism for social studies or history teaching; these approaches can deepen and broaden students' history learning experiences. These approaches have the potential to help students not only understand the nature of history but also to help them deal with contradictory accounts of the past. Koruroğlu (2019), also states that local history and oral history practices based on the postmodern approach will lead to students' learning by doing and living and permanent learning. In addition, the author claims that students will be able to learn history through their own experiences that are not based on memorization and that they will enjoy the history course more.

There are various academic studies on history education in Türkiye. In Aslan's (2013) study, history education in the period between 1923 and 1931 was evaluated through history programs in the first curricula of the Republic of Türkiye and related publications. Aydemir conducted two studies on the bibliography of articles published on history teaching in Türkiye in 2012 and 2013. Similarly, Öztürk and Şimşek (2013) aimed to present a

bibliography of 478 history education articles written in Turkish. Elban (2018), in his study revealing that popular history magazines can be used in history education and teaching, examined history education and teaching in 23 publications of the popular history magazine of the 1950s, called *Resimli Tarih Mecmuası* [Illustrated History Magazine]. Vurgun and Okumuş (2021) tried to evaluate the history education articles published in Turkish Culture magazine, the first of which was published in 1963 and the last of which was published in 1978, through document analysis and to identify the main areas of discussion. Özalp and Demirbaş (2021) analyzed 46 studies published between 2002 and 2021 aiming to evaluate the theses and articles on history teaching at the primary school level in Türkiye and to determine the future orientation. Hasdemir and Elban (2023) aimed to answer the basic problems related to historical awareness, history education, and teaching through a systematic analysis based on the relevant literature.

In addition to articles, studies compiling postgraduate theses in the field of history education also come to the fore. For example, Turan and Aslan (2016) aimed to evaluate the theses on history education in terms of different criteria such as subject, method, and data collection tools and to compare the results obtained with the results of different countries. Kaymakçı (2017), on the other hand, made inferences about the orientation of history education in Türkiye based on the 368 theses he analyzed. Hayta and Karabağ (2020) examined 305 graduate theses and developed various suggestions on history education, teaching, and writing, while Adlığ (2021) reached 132 theses on history education and teaching between 1991-2018.

It is seen that some systematic studies on history education do not only deal with history education studies conducted in Türkiye. For example, Altun and Ata (2013) aimed to evaluate a total of 264 publications consisting of articles, books, reports, and documents related to history education from the establishment of UNESCO until 2013. Akçalı (2022) analyzed the issues of *Teaching History* published in England between 2000 and 2022 and aimed to reveal the trends in academic research and to contribute to the development of the field by discussing current issues in the field of history education based on the example of this prestigious journal.

When the international literature on history education is examined, some of the topics in the studies conducted in this field in recent years stand out: history curriculum (Ogah, 2023; Tal & Hofman, 2021), technology usage in history education (Córcoles-Charcos et al., 2023; Jamiludin & Darnawati, 2022;), historical thinking or historical consciousness (Körber, 2021; Nordgren, 2021; Retz, 2022; Silfver & Myyry, 2022; Wilke et al., 2023), learning or teaching history in primary school, high school and university (Daniskova, 2023; Large & Roman Calderon, 2021; Pan et al., 2023; Smith, 2022), historical ethics (Gibson et al., 2022), history teachers (Parkes et al., 2023; Wilke et al., 2022;), history education in different countries (Adu-Gyamfi & Anderson, 2021; Akanbi & Jekayinfa, 2021; Sebbowa & Majani,

2021), epistemic beliefs about history (Miguel-Revilla, 2022; Nitsche & Waldis, 2022; O'Neill et al., 2022) and history textbooks (Kropman et al., 2021; Webb, 2022).

As an example of bibliometric studies on history education, the study titled "A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000-2019)" published by Gómez-Carrasco et al. (2022) stands out. In this study, academic studies on history education in journals included in the Web of Science Core Collection database between 2007-2017 were analyzed and the impact of the ESCI (Emerging Sources Citation Index) database on these studies was examined (Gómez-Carrasco et. al, 2022). Bozdoğan and Sönmez (2023), on the other hand, created a worldwide perspective on history education and teaching in their comprehensive study in which they analyzed scientific articles on history education between 1975 and 2020 in terms of bibliometric indicators.

Method

Bibliometric analysis is a prominent method to collect and analyze information about a research field concerning its patterns of knowledge, its influential authors and important sources, its most frequently used words in the documents, etc. (Pinto et al., 2019; Zupic & Čater, 2015). Bibliometric analysis is also a useful method to identify the trend topics in a research field and to predict promising research directions. This study aims to analyze the bibliometric information of history education research on Türkiye indexed in the international databases of WOS and Scopus.

In the analysis, the Web of Science (WoS) database of Clarivate Analytics and the Scopus database of Elsevier was used to retrieve bibliometric information. In the WoS database, for the topic field of the search query, the terms "History Education", "Teaching History", "History Teaching", "Learning History", and "History Learning" were typed with an or operator in between (i.e. TS= ("History Education" or "Teaching History" or "History Teaching" or "Learning History" or "History Learning") with the refinement criteria of Countries/Regions=TÜRKİYE or TURKIYE. An online search was performed in June 2023, which returned 107 documents.

In the Scopus database, the "Article Title, Abstract, Keywords" fields were typed with the terms "History Education", "Teaching History", "History Teaching", "Learning History", and "History Learning" with an or operator in between (i.e. TITLE-ABS-KEY ("History Education" or "Teaching History" or "History Teaching" or "Learning History" OR "History Learning") with the limit to Country/Territory as Türkiye. An online search conducted in June 2023, covering all times of publication, found 107 documents.

The search results obtained from both databases are merged by a software routine developed in R, and the duplicate documents are merged. The merging process of the two databases yielded 136 documents. Afterward, the set of documents was analyzed one by

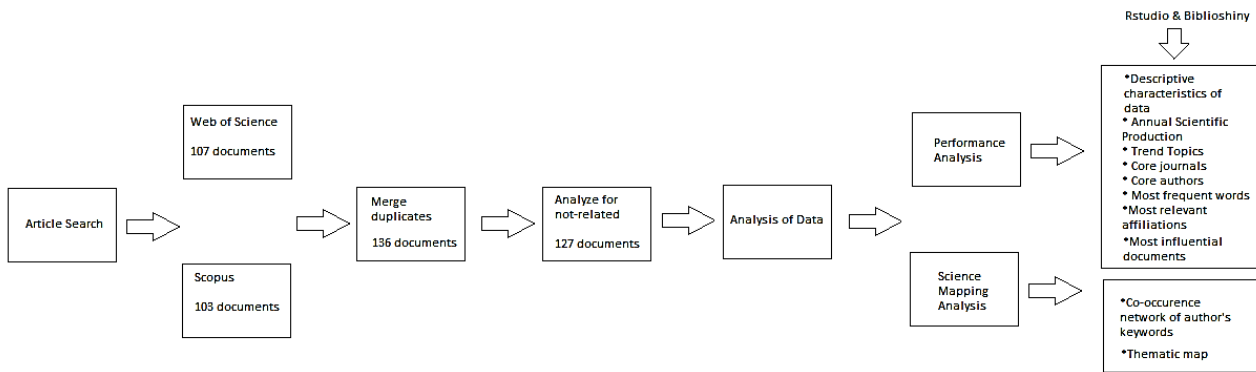

one to eliminate the documents that were not related to “history education”. Documents that were not directly relevant to the topic were excluded from the document set. As a result, the bibliometric information of 127 documents was extracted. RStudio and the Biblioshiny web app (version 4.1.2) were used for the bibliometric analysis.

In the study, performance analysis and science mapping techniques were used for the bibliometric analysis. The performance analysis examines the contributions of research products to a particular field (Donthu et al., 2021). The science mapping analysis focuses on the relationships between research items (Donthu et al., 2021). In Figure 1 both the techniques used, and the software tools used for the analysis are illustrated. Furthermore, the data used in this study do not require ethical approval as they are publicly available.

Figure 1

The Process of Bibliometric Analysis

It has been observed that there are content analysis and bibliography-type studies in the field of history education in Türkiye, but there is no study on bibliometric analysis in the literature. In this study, due to the lack of bibliometric data on the articles in the Turkish literature, bibliometrics of history education studies from Türkiye in WoS and Scopus databases were conducted. Also, a discussion was carried out by comparing the results of the studies in the Turkish literature and revealing their differences and similarities in conclusion.

The perspectives provided by bibliometric analysis in history education, as in the study of Gómez-Carrasco et al. (2022), are very effective in revealing the directions or shortcomings of research. History education research in Türkiye has been on an upward trend in recent years based on research in reputable international research databases. Thus, it is expected that history education research in a country with a special historical and political context such as Türkiye will draw the attention of local and international researchers from the field of history education as well as sociology, politics, and international relations.

Therefore, this study aims to provide a view of history education research in Türkiye through bibliometric analysis. The study provides a broad overview of the current state of history education research in Türkiye, its dynamics, who or what the prominent sources, researchers, and institutions in the field, and the future directions of the field as researched in Web of Science (WoS) and Scopus databases. The research questions of the study are defined as follows:

- What are the main characteristics of the international literature on history education in Türkiye?
- What are the academic trends in the international literature on history education in Türkiye in terms of academic production, mainstream journals and authors, trend change, main themes, and relationships?
- What lessons can be drawn from the international literature for future history education research on Türkiye?

Results

Descriptive Characteristics of the Literature

Table 1 below displays the general information about the research on history education in Türkiye. As explained in the method, WoS and Scopus databases were used for retrieving publications about history education research in Türkiye. The oldest article reached was from the year 2000. This proves that publications indexed in the aforementioned databases are fairly recent. In a total of 70 sources indexed in both databases, 127 publications were listed. The annual growth rate of publications is 8.49%, which indicates that the research field is growing each year. Also, the average age of the publications is 8.56 which underlines the fact that the research in both databases is in the elementary period. The average number of citations per document is 1.638 which is very low. Moreover, it was observed that 90 of the 127 studies, i.e. the vast majority of them, were single-author studies. These findings underline the lack of scientific collaboration among researchers in the research field.

Table 1

Descriptive Characteristics of the Literature

Description	Results
Timespan	2000-2023
Sources (Journals, Books, etc)	70
Documents	127
Annual Growth Rate %	8.49
Document Average Age	8.56
Average citations per doc	1.638
References	1235

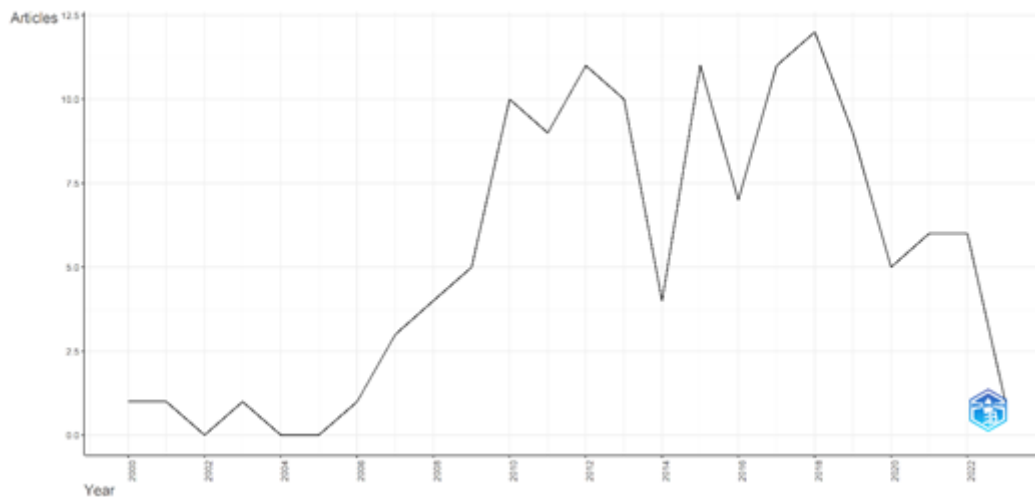
Document Types	
Article	104
Book chapter	4
Proceedings paper	17
Conference paper	1
Review	1
Document Contents	
Keywords Plus (ID)	66
Author's Keywords (DE)	360
Authors	
Authors	162
Authors of single-authored docs	59
Authors Collaboration	
Single-authored docs	70
Co-Authors per Doc	1.55
International co-authorships %	3.15

Annual Scientific Production

The annual scientific production of history education research in Türkiye displays a scattered outlook. From the year 2006, the annual production has started to increase. After the year 2010, the annual production regime displays a remittent slope. The decrease in publications of the year 2023 is because a database search was performed in the middle of the year 2023. In the year 2016, the highest number of publications in the field was observed.

Figure 2

Annual Scientific Production of History Education Research in Türkiye

Trend Topics

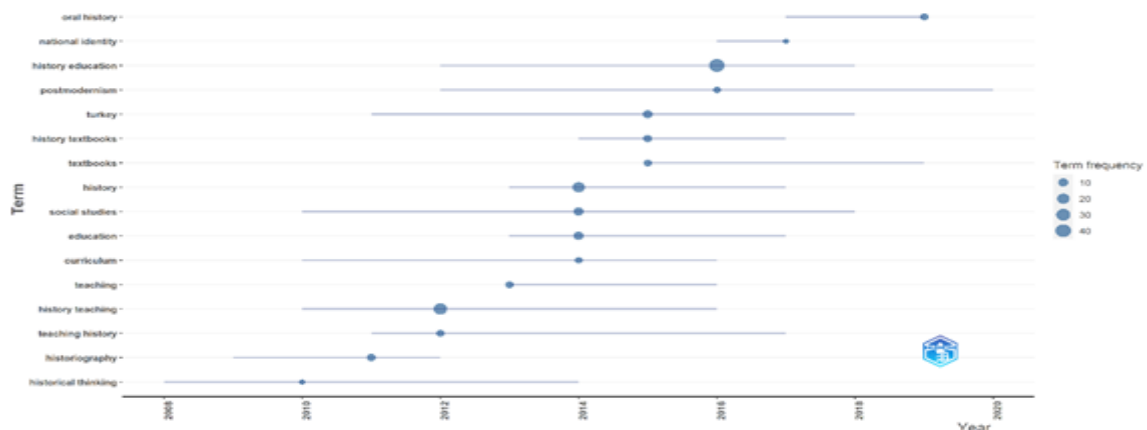
In terms of trend topics analysis, Figure 3 shows the historical distribution of the most used keywords by authors. While the horizontal lines in the graph show the periods when the specified topics were intensive, the blue dots indicate the average duration of the articles

published with the corresponding keyword during the year. Again, the size of the dots in the graph indicates the density of the relevant keywords in the articles. In other words, larger circles in the row mean that more articles containing the relevant keyword were published in the following year. The keywords 'postmodernism' and 'social studies' have been the keywords most preferred by the researchers working on this subject for the longest duration.

It is seen that history teaching was a common topic between 2012-2018 and more intensively studied by the authors in 2016. It is observed that 'postmodernism', 'social studies', 'Türkiye', 'curriculum', 'teaching history', and 'historical thinking' which are spread over time among the topics indicated by horizontal lines, constitute the main study topics. When we look at the years in which the topics were concentrated the most, it is seen that 'historiography' was concentrated between 2010-2012, 'history teaching' and 'teaching history' were concentrated in 2012, 'history', 'social studies', 'education' and 'curriculum' were concentrated in 2014. In addition, 'Türkiye', 'history textbooks', and 'textbooks' were the most preferred keywords between 2014 and 2016, 'history education' and 'postmodernism' in 2016, 'national identity' between 2016-2018, and 'oral history' between 2018-2020. One of the striking points among these data is that 'oral history' is a topic that has been studied much more than other topics in recent years. In this sense, it is seen that the three topics that have become prominent over time after 2018 are 'oral history', 'textbooks', and 'postmodernism'. In other words, these topics appear to be the hottest in the research field. According to the density of the dots in the indicator in the graph, i.e. the density of the relevant keywords in the articles, it is seen that the density of the topic of 'historiography' is more limited and that it is not visible in the following years.

Figure 3

Trend Topics Analysis Based on the Author's Keywords in Biblioshiny

Influential Aspects of History Education Research in Türkiye

Core journals. The highest number of publications in history education research in Türkiye are listed in Table 2. Milli Eğitim journal published by the coordination of the Ministry of Education of Türkiye has the most published articles in the field with 16 documents. Milli Eğitim (National Education) is followed by sources like Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi (Journal of History Culture and Art Research), Eğitim ve Bilim (Education and Science), Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences in Theory and Application). In Table 3, a journal listing based on Bradford's Law analysis performed in R-Studio is also displayed.

Table 2

Journals That Mostly Publish Articles on History Education Research in Türkiye

Journals	Articles
Milli Eğitim / National Education	16
Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi / Journal of History Culture and Art Research	8
Eğitim ve Bilim / Education and Science	7
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences in Theory and Application	6
Eurasian Journal of Educational Research	4
Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi / Selcuk University Journal of Studies in Turcology	4
Bilig	3
CTAD-Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları / Research in History of Republic	3
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Hacettepe University Journal of Education	3
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Pamukkale University Journal of Education	3

Bradford's Law analysis calculates the publication frequencies of the documents published in the research field (Garfield, 1980). In the analysis, three zones were identified from the highest to the lowest frequencies. In the first zone, there are six journals which are listed in Table 3. Milli Eğitim (National Education) is again the top journal that also published more frequently on history education research in Türkiye. Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi (Journal of History, Culture and Art Research), Eğitim ve Bilim (Education and Science), and Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences in Theory and Application) were found to be the successor journals after Milli Eğitim.

Table 3

Journal Ranking According to Bradford's Law in History Education Research in Türkiye

Journals	Rank	Frequency	Zone
Milli Eğitim / National Education	1	16	Zone 1
Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi / Journal of History Culture and Art Research	2	8	Zone 1
Eğitim ve Bilim / Education and Science	3	7	Zone 1
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences in Theory and Application	4	6	Zone 1
Eurasian Journal of Educational Research	5	4	Zone 1
Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi / Selcuk University Journal of Studies in Turcology	7	4	Zone 1

Core authors. The most productive and influential authors in history education research in Türkiye are listed in Table 4. The list was generated by the 'Author's Local Impact' function of Biblioshiny. In each row of the table, the g-index, m-index, total citation numbers received by the authors (TC), number of publications (NP), and the start year of the publications are given. In general, the authors have low and close h-indices. Yılmaz and Öztürk are prominent authors in total number of citations their publications received.

Table 4

Top Ten Authors in History Education Research in Türkiye

Authors	h-index	g-index	m-index	TC	NP	PY-start
Öztürk, I. H.	2	2	0.154	30	2	2011
Sar, E.	2	2	0.143	7	2	2010
Yılmaz, K.	2	4	0.125	36	4	2008
Akbaba, B.	1	2	0.067	4	3	2009
Akçalı, A.	1	1	0.111	1	1	2015
Altekin, S.	1	2	0.067	5	2	2009
Alabas, R.	1	1	0.067	2	1	2009
Altıkulaç, A.	1	1	0.111	1	1	2015
Aslan, E.	1	1	0.083	2	1	2012
Ay, Z.	1	1	0.111	1	1	2015

Most influential documents. The most influential documents in history education research in Türkiye can be determined by the citation scores of the documents. There are two ways to calculate the citation score: the global citation score (GCS) measures the total number of citations a document receives from all publications in the databases, while the local citation score (LCS) counts the citations made by publications within the scope of history education research in Türkiye. The documents in the analysis were found to have zero LCS. This is because the research area is relatively new, and the authors have not cited each other's research. Therefore, based on the GCS of the documents the most influential ten documents are listed in Table 4. These documents are considered influential not only for

history education research in Türkiye but also for educational and related research in general.

The most globally cited document in the research field is “Social Studies Teachers' Conceptions of History: Calling on Historiography” (Yılmaz, 2008). The article is authored by Kaya Yılmaz who is also one of the most influential authors in the research field. Yılmaz (2010) also authored another article titled “Postmodernism and its challenge to the discipline of history: Implications for history education” which also has received citations from other researchers. The second most cited document in the list is titled “Curriculum reform and teacher autonomy in Türkiye: The case of the history teaching” which is authored by İbrahim Hakkı Öztürk (2011). Öztürk authored another article about ‘teacher autonomy’ in 2012 that received a citation from other researchers which is titled “Teachers Role and Autonomy in Instructional Planning: The Case of Secondary School History Teachers with Regard to the Preparation and Implementation of Annual Instructional Plans”. Both articles contributed to Öztürk as the most influential author in the research field (see Table 4).

The third most cited document is authored by Mehmet Suat Bal (2012) which is titled “Determining Preservice History Teachers Self-Assessment Levels with Regard to their Technological Pedagogical Content Knowledge (TPCK)”. The study aims to assess the technological pedagogical content knowledge (TPCK) of preservice history teachers. The author found out that the participants perceived themselves as lacking in technological knowledge.

There is also another subject of study in history education research in Türkiye which is related to international relations and diplomacy. These subjects are covered by several articles that also received citations from other studies. Articles titled “Seeking to Transform the Perceptions of Intercommunal Relations: The Turkish-Cypriot Case (2004–2009)” by Yüce Vural (2003), “A challenging educational reform: politics of history textbook revision in North Cyprus” by Dilek Latif (2019), and “History Identity and Foreign Policy: Ottoman Turkish Image in the Current History Textbooks of the Russian Federation” by Evren Balta and Sevinç Demir (2016) reflect this concern.

Table 5

Globally Most Cited Ten Documents in History Education Research in Türkiye

Document Title	Author(s)	Source	Publication Year	Global Citation Score (GCS)
Social Studies Teachers' Conceptions of History: Calling on Historiography	Kaya Yılmaz	The Journal of Educational Research	2008	27

Curriculum Reform and Teacher Autonomy in Türkiye: The Case of the History Teaching	İbrahim Hakki Öztürk	International Journal of Instruction	2011	22
Determining Preservice History Teachers Self-Assessment Levels with Regard to their Technological Pedagogical Content Knowledge (TPCK)	Mehmet Suat Bal	Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies	2012	13
Seeking to Transform the Perceptions of Intercommunal Relations: The Turkish-Cypriot Case (2004–2009)	Yüce Vural	Nationalism and Ethnic Politics	2003	9
The Invisibility Of Turks Of African Origin And The Construction Of Turkish Cultural Identity: The Need for a New Historiography	Esmâ Durugönül	Journal of Black Studies	2012	9
Teachers Role and Autonomy in Instructional Planning: The Case of Secondary School History Teachers with Regard to the Preparation and Implementation of Annual Instructional Plans	İbrahim Hakki Ozturk	Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2012	8
Postmodernism and its Challenge to the Discipline of History: Implications for History Education	Kaya Yılmaz	Educational Philosophy and Theory	2010	8
A Challenging Educational Reform: Politics of History Textbook Revision in North Cyprus	Dilek Latif	Compare: A Journal of Comparative and International Education	2019	6
History Identity and Foreign Policy: Ottoman Turkish Image in the Current History Textbooks of the Russian Federation	Evren Balta, Sevinç Demir,	Bilig	2016	6
Visual Thinking in Teaching History: Reading the Visual Thinking Skills of 12 Year-old Pupils in Istanbul.	Gülçin Dilek	Education 3-13, International Journal of Primary, Elementary, and Early Years Education	2010	5

Most relevant affiliations. Table 6 displays the distribution of history education research in Türkiye by universities or affiliations. According to the number of publications, Gazi University has the highest number of publications with 22 documents. Marmara University ranks second with 21 publications. Near East University ranks third place with 15 documents. There are eight universities with the same number of publications of four listed in the table.

Table 6

Most Relevant Affiliations in History Education Research in Türkiye

Affiliation	Articles
Gazi University	22
Marmara University	21
Near East University	15
Selçuk University	9
Istanbul University	8
İstanbul University Cerrahpasa	5
Karadeniz Technical University	5
Abant İzzet Baysal University	4
Ahi Evran University	4
Anadolu University	4
Atatürk University	4
Dokuz Eylül University	4
Eastern Mediterranean University	4
Trabzon University	4
Uşak University	4

Most frequent words. The most frequently used words in history education studies are shown in Table 7 which consists of three parts: Author's Keywords, Abstract, and Titles. The most frequently used word in the Author's Keywords, Abstract, and Titles is 'History education'. 'History teaching' is the second most frequently used word in the three categories. While 'history', which is among the most frequently used words, ranks third in Author's Keywords, 'social studies' is the third most frequently used keyword in Abstract and Titles. It is observed that the words used in the Author's Keywords, Abstract, and Titles are not ranked in the first two places according to their frequency. However, different words such as 'teacher candidates', 'history lessons', 'history teachers', 'history courses', and 'social sciences' were preferred in the Abstract section but not in the Author's Keywords, while in the Titles section, the keyword 'school students' was used in contrast to the Author's Keywords and Abstract sections. In general, it is seen that the authors use more general keywords related to the field in the Author's Keywords section, while in the Abstracts and Titles sections, they use more specific words according to the topics they address.

Table 7

Most Frequent Words Used in History Education Research in Türkiye

Author's Keyword		Abstracts		Titles	
Words	f	Words	f	Words	Occurrences
History Education	40	History Education	76	History Education	23
History Teaching	26	History Teaching	59	History Teaching	17
History	20	Social Studies	53	Social Studies	16
Education	10	History Textbooks	44	History Textbooks	10
Social Studies	10	History Teachers	36	Teaching History	9
Türkiye	9	Teacher Candidates	28	History Teachers	6
Historiography	7	Oral History	21	Teacher Candidates	6
History Textbooks	7	History Lessons	19	School Students	5
Oral History	5	Social Sciences	17	History Lessons	4
Teaching	5	History Courses	16	Oral History	4

Conceptual Framework

Thematic map. Thematic maps in bibliometric analysis analyze the importance and development of research themes based on density and centrality. The centrality measure shows the correlation among different topics, indicating their importance. The density measure reflects the number of publications for each theme over time. Thematic maps have four quadrants representing different meanings, such as emerging or declining themes, basic themes, isolated themes, and essential and developed themes.

In the analysis, two decades of thematic evolution of the history education research in Türkiye has been executed in Biblioshiny. To visualize the evolution of the themes of the research field, the midpoint of the interval of 2000-2023, i.e. the year 2011, was set as the cut point. Figures 4 and 5 below illustrate the corresponding time slices of the thematic map in history education research in Türkiye. Figure 4 exhibits the years between 2000 and 2011, and Figure 5 exhibits the years between 2012 and 2023. In total 500 top keywords were used in the analysis. In Biblioshiny the themes shown in the clusters are set to the minimum frequency of 5 and the number of representative labels in each theme is set to 8 to cover almost all the themes.

Both thematic maps have four quadrants each indicating different levels of importance and development for the theme under study. Themes in the lower left quadrant are emerging or declining, while the lower right quadrant represents basic themes that have been extensively studied in the past. The upper left quadrant contains highly developed themes but with low centrality, suggesting isolation. Lastly, the upper right quadrant represents essential and developed themes, known as motor themes (Ahmi, 2021).

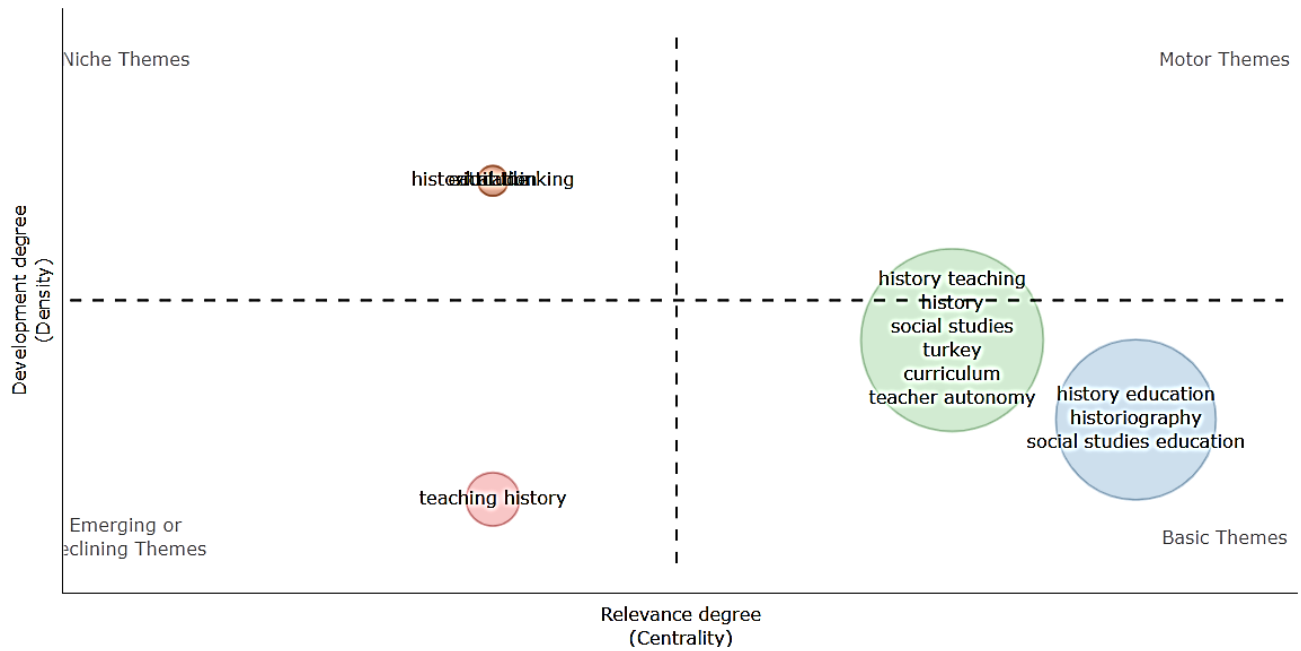
In the basic themes quadrant of Figure 4, themes related to history education, history teaching, and history such as social studies, Türkiye, curriculum, teacher autonomy,

historiography, and social studies education were observed. These themes continued to be studied in the second time interval. However, themes like textbooks, oral history, postmodernism, content analysis, and historiography were observed to gain centrality in that duration. Museum education as seen in Figure 5, became a motor theme for the research field. Research related to national identity has also appeared to be an emerging field in the second time slice, as shown in Figure 5. In the last decade, there has been no certified basic theme in history education research in Türkiye which proves that the research field is open to development.

In the first decade, the theme of historical thinking constituted a special field of study, whereas, in the last decade, it was replaced by studies on history lessons and history textbooks. Especially in the last decade, it is seen that studies on the theme of national identity are among the emerging topics, and the themes of history teaching, academic achievement, and teacher candidates stand out in terms of density and centrality. In addition, the themes of social studies teaching, and curriculum also have a central position. When the international literature is examined, it is observed that the most widely studied areas such as textbooks, curriculum, museum education, and oral history have also started to be studied in Türkiye in the last decade.

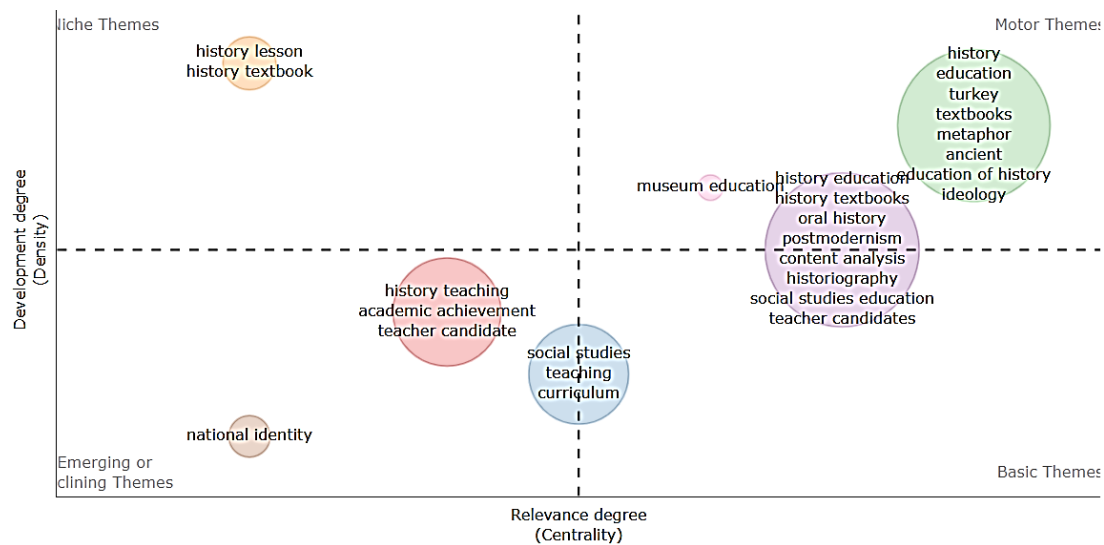
Figure 4

Thematic Map for the Years 2000 to 2011

Figure 5

Thematic Map for the Years 2012 to 2023

Co-occurrence network. Figure 6 illustrates the frequency of occurrence of the most frequently used keywords in the studies, the number of links to other keywords, and the strength of these links. In this analysis, the most frequently used keywords appear to be 'history education', 'history teaching', and 'history' respectively.

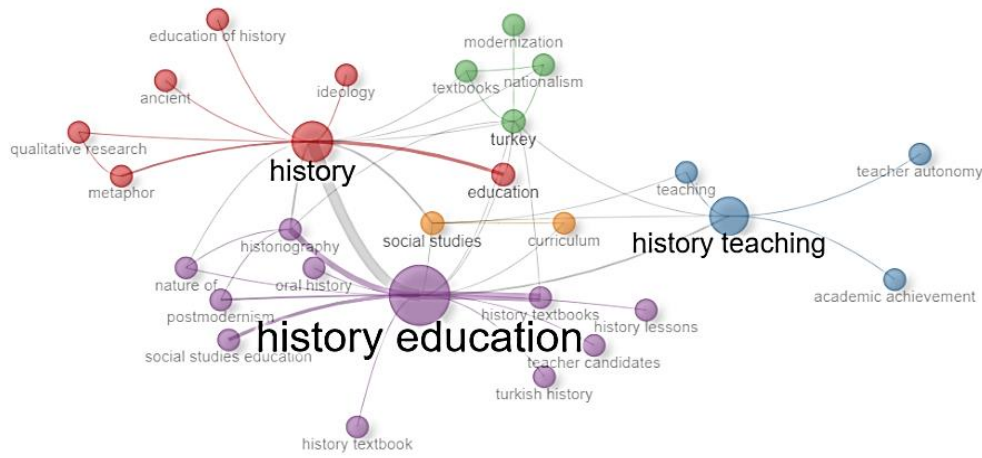
It is seen that a cluster consisting of various keywords is formed around the keyword 'history education'. Keywords such as 'social studies education', 'history textbook', 'Turkish history', 'teacher candidates', 'history lessons', 'history textbooks', 'oral history', 'historiography', and 'postmodernism' are clustered around the keyword 'history education'. The relation between these keywords and history teaching is structured within the framework of teaching methods and tools. It is seen that studies on history courses, and history textbooks, which are among the basic tools of history teaching, and studies on pre-service teachers as individuals who carry out teaching are included within the framework of this subject. Studies on 'postmodernism' and 'oral history', which have come to the fore in recent years in terms of the diversification of history education and the development of new methods, are included in this cluster.

The keyword 'history teaching', which is directly related to history education, is clustered with words related to teaching such as 'teaching', 'academic achievement', and 'teacher autonomy'. These words also appear to be related to the words 'social studies' and 'curriculum'.

The keywords 'metaphor', 'qualitative research', 'ancient', 'education of history', 'ideology', and 'education' cluster around the keyword 'history', which has a strong association with history education. It can be said that these keywords point to more general and methodological studies on history. The keywords 'modernization', 'textbooks', 'nationalism', and 'Türkiye' form a narrower cluster. It is noticeable that these words reflect the debates about history teaching in Türkiye and the Republican period.

Figure 6

Co-Occurrence Network of Author's Keywords in History Education Research in Türkiye

Conclusion

The current state of history education research in Türkiye was analyzed based on the data obtained from the sources indexed in the WOS and Scopus databases. One of the important issues that stand out from the analysis is that since 2006, history education studies in Türkiye have become more visible in the relevant databases. The annual increase rate of the studies was determined as 8.49 percent. The total number of studies accessed is 127. Among these, research articles are the most common with a total of 104 articles. The average number of citations received by the studies is 1,638, which is quite low. The main reason for this could be the lack of scientific cooperation between the researchers in the field, the relative recentness of the publications, and the fact that the authors are not aware of each other's work because the studies were carried out closely in time to each other.

From the analysis, it could be said that history education research in Türkiye is mostly conducted in Turkish journals and by Turkish authors. It is observed that the journals of National Education, Journal of History and Culture Research, Education and Science, and Educational Sciences in Theory and Practice are in the leading positions in this regard. On the other hand, there are studies in international journals such as A Journal of Comparative and International Education, Journal of Educational Research, Nationalism and Ethnic Politics, International Journal of Instruction, and at various international conferences by Turkish authors. There is no particular author who stands out based on authors. Based on universities, it was observed that the studies were conducted by academicians working in universities in Türkiye.

Gómez-Carrasco's (2022) bibliometric study of history education research on an international scale overlap with some of the most used keywords in this study conducted

in the Turkish context. Keywords such as 'history education', 'history teaching', 'history textbook', 'history curriculum', 'oral history', and 'national identity' are found in both contexts. However, in the comparison, it was observed that epistemic concepts such as 'historical consciousness', 'historical thinking', 'collective memory', and 'didactic of history' were not found in the Turkish studies in WoS and Scopus databases.

The bibliometric analysis indicates that national studies on 'historical consciousness' have attracted increasing interest in history education studies in Türkiye, especially in WOS and Scopus databases. However, there are still uncertainties about the definition and scope of this concept in Türkiye and discussions on how to acquire this concept (Hasdemir & Elban, 2023). The quality of history education has critical importance in creating correct historical awareness. Therefore, the application of innovative teaching techniques supported by visual materials and excursions, in which students are active, will make history education more functional in raising historical consciousness.

History lessons in schools alone are not sufficient for raising historical awareness. For this, individuals need to acquire 'historical literacy' and 'historical thinking' skills (Hasdemir & Elban, 2023). In addition, a multidisciplinary approach is needed in the construction of historical awareness. Therefore, courses such as literature, Turkish, geography, mathematics, art, etc. can be utilized to support the construction of historical awareness. However, it is observed that the studies on historical consciousness in Türkiye remain on a national scale and are insufficient in international databases such as WoS and Scopus.

In the study by Hayta et al. (2020) on history education graduate theses in Türkiye, it was observed that thesis studies in Türkiye generally have issues such as using different methods and materials and adopting new solution-oriented approaches. In line with this, it is observed that new approaches within the framework of teaching methods such as 'oral history' and 'museum education' have started to be studied in history education studies originating from Türkiye indexed in international databases such as WOS and Scopus. It is possible to observe this in both trend topic analysis and co-occurrence network analysis.

All in all, it is seen that there is a limited number of history education studies in Türkiye in the relevant databases. Based on keyword and co-occurrence analysis, it can be said that more specialized and detailed studies on history education are missing in WoS and Scopus databases. It is possible to state that the academic studies indexed in databases that are considered more qualified in history education are not sufficient, but it is possible to claim that it has been in an increasing trend in recent years. In addition, in recent years, the academic production criteria set by the institutions responsible for higher education and universities in Türkiye to increase the quality of scientific studies have led researchers to publish in journals indexed in WOS and Scopus. This is evidence that history education studies originating from Türkiye will increase in the upcoming years.

Conflict of Interest Statement: The author declares that there is no conflict of interest.

References

- Adu-Gyamfi, S. & Anderson, E. (2021). History education in Ghana: A pragmatic tradition of change and continuity. *Historical Encounters*, 8(2), 18-33. <https://doi.org/10.52289/hej8.201>
- Ahmi, A. (2021). *Bibliometric analysis for beginners*. UUM.
- Akanbi, G. O. & Jekayinfa, A. A. (2021). History education in Nigeria: Past, present and future. *Historical Encounters*, 8(2), 73-89. <https://doi.org/10.52289/hej8.204>
- Akçalı, A. (2022). Recent history education agenda in England: In the scope of "Teaching History" journal. *The Journal of International Social Science Education*, 8(2), 237-268. <https://doi.org/10i47615/issey.1104038>
- Akşın, S. (2013). Tarih öğretimimizde temel paradigma sorunu. S. Özbaran (Ed.), *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları* (pp.67-73). Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Aslan, E. (2012). History teaching in Atatürk's Era- I: The period prior to the "Turkish History Thesis" (1923-1931). *Education and Science*, 37(164), 331-346.
- Altun, A. & Ata, B. (2013). Evaluation of the publications of UNESCO elaborated in the field of history education (1947-2012). *Adiyaman University Journal of Social Sciences*, 14(107), 107-139. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.612>
- Aydemir, A. (2013). Appendix to the articles published about history teaching in Türkiye: An essay of bibliography. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 113-135.
- Adlığ, D. (2021). Investigating the theses on the field of history education. *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 329-348.
- Bal, M. S. (2012). Determining preservice history teachers' self-assessment levels with regard to their technological pedagogical content knowledge (TPCK). *Energy Education Science And Technology Part B-Social and Educational Studies*, 4(1), 120-135.
- Balta, E. & Demir, S. (2016). History, identity and foreign policy: Ottoman-Turkish image in the current history textbooks of the Russian Federation. *Bilig*, 76, 1-32.
- Berktaş, H. (2013). Dünyada ve Türkiye'de tarihçiliğin durumu ve "dilinin evrenselleşmesi" üzerine düşünceler. S. Özbaran (Ed.), *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları* (pp.67-73). Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Bozdoğan, K. & Sönmez, Ö. F. (2023). Bibliometric analysis of educational research articles published in the field of history education based on the Web of Science database. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 12(1), 16-28.
- Córcoles-Charcos, M., Tirado-Olivares, S., González-Calero Somoza, J. A. ve Cózar-Gutiérrez, R. (2023). Use of Virtual Reality Environments for the Teaching of History in Primary Education. *Education in the Knowledge Society*, 24, 1-12. <https://doi.org/10.14201/eks.28382>
- Danišková, Z. (2023). The key concepts of historiography applied in primary education. *Historický časopis*, 71(1), 147-160. <https://doi.org/10.31577/histcaso.2023.71.1.6>

- Demircioğlu, İ. H. (2008). The history of the history education in Türkiye. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), 431-450.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Elban, M. (2018). History education and teaching in "Resimli Tarih Mecmuası" which is the 1950s popular history magazine. *Turkish History Education Journal*, 7(2), 372-391.
- Garfield, E. (1980). Bradford's law and related statistical patterns. *Essays of an Information Scientist*, 4(19), 476-483.
- Güven, İ., Bıkmaz, F., Demirhan İşcan, C. ve Keleşoğlu, S. (2014). Tarih öğretimi: Kavramsal çerçeve. İ. Güven (Ed.), *Tarih Öğretimi Kuram ve Uygulama*. Pegem Akademi.
- Gibson, L., Milligan, A. & Peck, C. (2022). Addressing the elephant in the room: Ethics as an organising concept in history education. *Historical Encounters*, 9(2), 45-63. <https://doi.org/10.52289/hej9.205>
- Gómez-Carrasco, C. J., Rodríguez-Medina, J., López-Facal, R. & Monteagudo-Fernández, J. (2022). A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000-2019). *European Journal of Education*, 57, 497-511. <https://doi.org/10.1111/ejed.12508>
- Hasdemir, İ. & Elban, M. History consciousness, identity and history education. *Social Sciences: Theory & Practice*, 7(1), <https://doi.org/10.48066/kusob.1286576>.
- Jamiludin, J. & Darnawati, D. (2022). Project-Based digital photovoice: Teaching local history through the visual method. *Social and Education History*, 11(3), 245-274. <https://doi.org/10.17583/hse.10444>
- Hayta, N., Karabağ, G. ve Gövercin, A. (2020). Evaluation of graduate theses about history education in Türkiye. *Turkish History Education Journal*, 9(1), 248-262. <https://doi.org/10.17497/tuhed.705751>
- Kaymakçı, S. (2017). An evaluation on the tendency of history teaching in Türkiye. *Kastamonu Education Journal*, 25(6), 2153-2172.
- Kropman, M., Van Boxtel, C. & Van Drie, J. (2021). Multiperspectivity in lesson designs of history teachers: The role of school book texts in the design of multiperspective history lessons. *Historical Encounters*, 8(1), 46-69. <https://doi.org/10.52289/hej8.104>
- Körber, A. (2021). Historical consciousness, knowledge, and competencies of historical thinking: An integrated model of historical thinking and curricular implications. *Historical Encounters*, 8(1), 97-119. <https://doi.org/10.52289/hej8.107>
- Koruroğlu, A. (2019). Reflections of postmodern approach to history education. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(3), 452-464. <https://doi.org/10.7596/taksad.v8i3.1987>
- Large, J. & Román Calderón, J. P. (2021). Gauging reflexive historical thinking: An exploratory study of Colombian undergraduates. *Historical Encounters*, 8(1), 139-155. <https://doi.org/10.52289/hej8.109>

- Latif, D. (2019). A challenging educational reform: politics of history textbook revision in North Cyprus. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 49(1), 30-46. <https://doi.org/10.1080/03057925.2017.1369003>
- Gómez-Carrasco, C. J., Rodríguez-Medina, J., López-Facal, R. & Monteagudo-Fernández, J. (2022). A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000–2019). *European Journal of Education*, 57, 497–511. <https://doi.org/10.1111/ejed.12508>
- Merey, Z. (2010). Dünyada ve Türkiye’de tarih eğitiminin tarihsel gelişimi. M. Safran (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir? Tarih Öğretmenleri İçin Özel Eğitim Yöntemleri*. Yeni İnsan Yayınevi.
- Miguel-Revilla, D. (2022). What makes a testimony believable? Spanish students’ conceptions about historical interpretation and the aims of history in secondary education. *Historical Encounters*, 9(1), 101-115. <https://doi.org/10.52289/hej9.106>
- Nitsche, M. & Waldis, M. (2022). Narrative competence and epistemological beliefs of German Swiss prospective history teachers: A situated relationship. *Historical Encounters*, 9(1), 116-140. <https://doi.org/10.52289/hej9.107>
- Nordgren, K. (2021). The sidewalk is a history book: Reflections on linking historical consciousness to uses of history. *Historical Encounters*, 8(1), 1-15. <https://doi.org/10.52289/hej8.101>
- Ogah, M. (2023) Implementation of senior high school history curriculum: A focus on teaching methodology and resources. *Cogent Education*, 10(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2164021>
- O’Neill, D. K., Guloy, S., MacKellar, F. M. & Martelli, D. R. (2022). Development and validation of a practical classroom assessment of students’ beliefs about differing historical accounts. *Historical Encounters*, 9(1), 58-77. <https://doi.org/10.52289/hej9.104>
- Özalp, M. T. & Demirbaş, İ. (2021). Evaluation of primary school studies in the field of history teaching in Türkiye. *International Journal of Field Education*, 7(2), 92-111. <https://doi.org/10.32570/ijofe.1024114>
- Öztürk, I. H. (2011). Curriculum reform and teacher autonomy in Türkiye: The case of the history teaching. *International Journal of Instruction*, 4(2), 113-128.
- Öztürk, I. H. (2012). Teachers' Role and autonomy in instructional planning: the case of secondary school history teachers with regard to the preparation and implementation of annual instructional plans. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 295-99.
- Öztürk, Ş. & Şimşek, A. (2013). Bibliography of articles on the area of history education, published in Turkish. *Turkish History Education Journal*, 2(1), 110-145. <https://doi.org/10.17497/tuhed.09427>
- Pan, A. J., Lai, C. F. & Kuo, H. C. (2023). Investigating the impact of a possibility-thinking integrated project-based learning history course on high school students' creativity, learning motivation, and history knowledge. *Thinking Skills and Creativity*, 47, 1-19. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101214>

- Parkes, R. J., Donnelly, D. J. & Sharp, H. L. (2023). The History teacher as public historian. *Historical Encounters*, 10(1), 30-43. <https://doi.org/10.52289/hej10.103>
- Pinto, M., Fernández-Pascual, R., Caballero-Mariscal, D., Sales, D., Guerrero, D. ve Uribe, A. (2019). Scientific production on mobile information literacy in higher education: A bibliometric analysis (2006–2017). *Scientometrics*, 120(1), 57-85. <https://doi.org/10.1007/s11192-019-03115-x>
- Retz, T. (2022). Teaching history on the scale of the Anthropocene: Three ethical challenges. *Historical Encounters*, 9(2), 7-17. <https://doi.org/10.52289/hej9.202>
- Sebbowa, D. K. & Majani, W. P. (2021). Dialogues over decolonisation in East Africa: A case study of history education in Uganda. *Historical Encounters*, 8(2), 34-53. <https://doi.org/10.52289/hej8.202>
- Silfver, M. & Myyry, L. (2022). Integrating historical and moral consciousness in history teaching. *Historical Encounters*, 9(2), 18-29. <https://doi.org/10.52289/hej9.203>
- Smith, J. (2022). 'Talk about the questions of the day, shun them not': Three late Victorian voices on the place of history in English schools. *History of Education*, 51(2), 167-183. <https://doi.org/10.1080/0046760X.2021.1977855>
- Şimşek, A. & Yazıcı, F. (2013). Past and present of history teaching in Türkiye. *TYB Akademi: Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 9-32.
- Tal, N. & Hofman, A. (2021). Beyond the curriculum: teaching history in Israeli classrooms, 1970s–1980s. *History of Education*, 50(6), 837-854. <https://doi.org/10.1080/0046760X.2021.1906456>
- Turan, İ. & Aslan, H. (2016). Evaluation of history education dissertations submitted to Council of Higher Education (YOK) thesis center and proquest database. *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 18(2), 982-1001. <https://doi.org/10.17556/jef.06505>
- Vural, Y. (2012). Seeking to transform the perceptions of intercommunal relations: the Turkish-Cypriot case (2004–2009). *Nationalism and Ethnic Politics*, 18(4), 406-430. <https://doi.org/10.1080/13537113.2012.734173>.
- Vurgun, A. & Okumuş, O. (2021). Discussions on history education in the Journal of Turkish Culture (1963-1978) (1963-1978). *Journal of General Turkish History Research*, 3(6), 487-500. <https://doi.org/10.53718/gttad.939006>
- Yılmaz, K. (2008). Social studies teachers' conceptions of history: Calling on historiography. *The Journal of Educational Research*, 101(3), 158-176. <https://doi.org/10.3200/JOER.101.3.158-176>
- Yılmaz, K. (2010). Postmodernism and its challenge to the discipline of history: Implications for history education. *Educational Philosophy and Theory*, 42(7), 779–795. <https://doi.org/10.1111/j.1469-5812.2009.00525.x>
- Zupic, I. & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>
- Wilke, M., Depaepe, F. & Van Nieuwenhuysse, K. (2022). The interplay between historical thinking and epistemological beliefs: A case study with history teachers in Flanders. *Historical Encounters*, 9(1), 196-219. <https://doi.org/10.52289/hej9.111>

- Wilke, M., Depaepe, F. & Van Nieuwenhuysse, K. (2023). Fostering secondary students' historical thinking: A design study in Flemish history education. *Journal of Formative Design in Learning*, 7, 61-81. <https://doi.org/10.1007/s41686-023-00074-8>
- Webb, P. D. (2022). The First World War in Spanish and British textbooks: A comparative study of skills, historiographical focus and the sequencing of activities. *Historia Y Memoria De La Educaci3n*, 16, 379-424. <https://doi.org/10.5944/hme.16.2022.30004>

Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmaları: WOS ve Scopus verilerine dayanan bibliyometrik bir analiz (2000-2023)

Erkan BOZKURT

ORCID: 0000-0002-5548-0385, E-posta: erkan.bozkurt@usak.edu.tr

Kurum: Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ROR ID: <https://ror.org/05es91y67>

Öz

Bu çalışma, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının bibliyometrik bir analizini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Analizde 2000-2023 yılları arasında Web of Science ve Scopus veri tabanlarında indekslenen 70 kaynaktan toplam 127 doküman kullanılmıştır. Analiz, dönemsel süreç, mevcut durum ve gelecekteki yönelimlere ilişkin geniş ve derinlemesine bir bilgi sağlayarak araştırmanın dinamiklerini belirlemek suretiyle Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının bir incelemesini sunmaktadır. 2006 yılından bu yana Türkiye'deki tarih eğitimi çalışmalarını ilgili veri tabanlarında daha görünür hale gelmiştir. Çalışmaların yıllık artış oranı yüzde 8,49 olarak tespit edilmiştir. Erişilen 127 doküman arasında araştırma makaleleri toplam 104 makale ile en yaygın olanıdır. Analizden, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının çoğunlukla Türkiye kaynaklı dergilerde ve Türk yazarlar tarafından yürütüldüğü söylenebilir. Uluslararası tarih eğitimi literatürü ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de WOS ve Scopus veri tabanlarında indekslenen 'tarih bilinci' konulu çalışmaların nadir olduğu görülmüştür. Buna rağmen, WOS ve Scopus veri tabanlarında indekslenen Türkiye kaynaklı tarih eğitimi çalışmalarında 'sözlü tarih', 'postmodernizm' ve 'müze eğitimi' gibi kavramlar çerçevesinde yeni yaklaşımların çalışılmaya başlandığı görülmektedir. Yapılan analizde, tarih eğitimi alanında Türkiye kaynaklı nitelikli veritabanlarındaki akademik çalışmaların yeterli olmamakla birlikte son yıllarda artış eğilimine girdiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Türkiye, eğitim felsefesi, bibliyometrik analiz, WOS, Scopus

Giriş

Bilginin derlenmesi ve nesnel boyutlarda ele alınması sosyal bilimler alanında öne çıkan konulardan biridir. Bir diğer önemli konu ise bilginin topluma ve eğitim kurumlarındaki öğrencilere aktarılma yöntemleridir. Zira bilginin üretimi kadar aktarılma biçimi de önemlidir. Bu açıdan aktarım süreci ve ortaya çıkan karşılıklı ilişkiler bilimsel çalışmalara katkı sağlayan bir bütünlüğü de ifade etmektedir.

Temel hedefler açısından önemli olan sadece bilginin toplanması ve üretilmesi değil, aynı zamanda öğrencilerin edinmesi gereken tarihsel sorgulama becerilerinin sürdürülebilirliğidir. Çünkü tarihsel sorgulama becerilerinin sürdürülmesi var olan becerilerin yanı sıra yeni bilimsel doğrulara ulaşarak kişinin karşılaşılabileceği muhtemel problemlerin üstesinden gelebilmek konusunda beceri kazandırmaktadır. Bu bağlamda, tarih ve öğretim arasındaki ilişki ve bunun çerçevesi ön plana çıkmaktadır. Tarih bizi geçmişte meydana gelen olayların arkasındaki güçleri öğrenmeye motive eder. Çünkü kendi yaşamlarımız ve zamanımız hakkında bilgi sağlar. Dünyada neler olup bittiğini öğrenme ihtiyacı, tarih dersinin eğitim programlarına entegre edilmesinin önemli nedenlerinden biri olmuştur (Güven vd., 2014).

Ülkelerin farklı eğitim kademelerinde öğretilecek tarih bilgisi, o ülkenin kuruluş felsefesine, temellerine, sosyo-politik kültürüne ve inşa sürecine göre farklılık gösterebilir. Bu açıdan Türkiye'de tarih eğitiminin tarihini iki döneme ayırmak mümkündür: Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemi (Merey, 2010). Osmanlı İmparatorluğu'nda tarih öğretiminin başlaması ve yaygın olarak ilk ve ortaöğretim müfredatına girmesi 19. yüzyılın ikinci yarısına rastlar (Demircioğlu, 2008).

Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılında, Türk modernleşmesinin bir aşaması olan İkinci Meşrutiyet döneminde, toplumsal dönüşüm ve değişim için "okullaşma" ve eğitimin önemli rolünün farkına varılması, tarih derslerinin genel eğitim sistemi içinde önemli bir konuma yükselmesine yol açmıştır (Şimşek ve Yazıcı, 2013). Bu yaklaşım Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar devam etmiştir. 1922'den bu yana genel tarih eğitimi 'Eski Çağ', 'Orta Çağ', 'Yeni Çağ' ve 'Yakın Çağ' olarak ayrılmıştır. 1930'lu yıllarda ortaokul ve lise eğitim kademeleri için tarih ders kitabı hazırlıkları başlamıştır (Merey, 2010). Dönemin tarih eğitimi yaklaşımı, "Asyatik ve profan bir Türk kavramı üzerinden bütün medeniyetlere kaynaklık edecek kadar eski bir tarih" tanımını öngören ve "Türk Tarih Tezi" olarak adlandırılan tez etrafında yazılan ders kitapları ve bu kitaplardaki içerik ve yaklaşımın tarih öğretmenlerine kazandırılmasını amaçlayan Türk Tarih Kongreleri ile şekillenmiştir (Şimşek ve Yazıcı, 2013, s.29). 1960'lı yıllardan itibaren ise Batıya yönelen ve Türk Tarihini geri planda bırakan tarih anlayışı eleştirilmeye başlanırken tarih programında Türk tarihine yeterince önem verilmesi konusunda daha fazla vurgu yapılmaya başlanmıştır. Daha sonra, bu eleştiriler doğrultusunda Milli tarih anlayışını barındıran konular Millî Eğitim Bakanlığı'nın okul kitaplarına yansımıştır. 12 Eylül Askeri

1980 müdahalesinden sonra Türk-İslam sentezi anlayışı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından daha vurgulu bir şekilde tarih öğretim programlarında yer almaya başlamıştır. 1993 yılından itibaren liselerde Tarih-I ve Tarih-II dersleri, 1997 yılından itibaren ise ilköğretimde Sosyal Bilgiler dersleri okutulmaya başlanmıştır. Üniversitelerdeki Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programında ise "İlk Çağ Tarihi ve Uygarlığı", "Orta Çağ Tarihi ve Uygarlığı", "İslamiyet Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü", "Osmanlı Tarihi", "Cumhuriyet Tarihi", "Arkeoloji" ve "Sanat Tarihi" gibi derslere yer verilmiştir (Merey, 2010).

Cumhuriyet döneminde Türkiye'de çağdaş dünya düzeyinde tarih eğitiminin anlamı, imkânları ve çerçevesi dâhilinde birçok akademik çalışma yapılmıştır. Tüm bunlara ek olarak, Türkiye'de tarih eğitimi alanı üniversitelerde bir bölüm olarak kurulmuş ve bunun sonucunda tarih eğitimi akademik bir zeminde tanımlanmıştır (Şimşek ve Yazıcı, 2013). Türkiye'de 2000'li yıllar tarih öğretiminde yeni adımların atıldığı dönem olmuştur. 2005 yılında 'Sosyal Bilgiler Öğretim Programı' ile ilköğretim düzeyinde, 2008 yılından itibaren de 'Yeni Tarih Öğretim Programı' ile lise düzeyinde planlama yapılmış ve bu programlar çerçevesinde ders kitapları hazırlanmıştır (Günel ve Kaya, 2012).

Bunların yanı sıra son on yılda tarih eğitiminin nasıl ve hangi yöntemlerle yapılabileceği, tarih alanına ve öğrencilere katkıları konusunda farklı yaklaşımlar ortaya konmuştur. Bunlardan biri de postmodernizm ve tarih öğretimi arasındaki ilişkidir (Koruroğlu, 2019; Yılmaz, 2010). Yılmaz (2010), postmodernizmin sosyal bilgiler veya tarih öğretimi üzerindeki çeşitli etkilerine yönelik farklı yaklaşımlar olduğunu; bu yaklaşımların öğrencilerin tarih öğrenme deneyimlerini derinleştirip genişletebileceğini belirtmektedir. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin yalnızca tarihin doğasını anlamalarına değil, aynı zamanda geçmişin çelişkili anlatımlarıyla başa çıkmalarına da yardımcı olma potansiyeline sahiptir. Koruroğlu da (2019) postmodern yaklaşıma dayalı yerel tarih ve sözlü tarih uygulamalarının öğrencilerin yaparak, yaşayarak ve kalıcı öğrenmelerine yol açacağını belirtmektedir. Ayrıca yazar, öğrencilerin tarihi ezbere dayalı olmayan, kendi deneyimleriyle öğrenebileceklerini ve tarih dersinden daha fazla keyif alacaklarını iddia etmektedir.

Türkiye'de tarih eğitimi üzerine çeşitli akademik çalışmalar bulunmaktadır. Aslan'ın (2013) çalışmasında, 1923-1931 yılları arasındaki tarih eğitimi, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilköğretim programlarındaki tarih programları ve ilgili yayınlar üzerinden değerlendirilmiştir. Aydemir, 2012 ve 2013 yıllarında Türkiye'de tarih öğretimi üzerine yayımlanan makalelerin bibliyografyası üzerine iki çalışma yapmıştır. Benzer şekilde, Öztürk ve Şimşek (2013) Türkçe yazılmış 478 tarih eğitimi makalesinin bibliyografyasını sunmayı amaçlamıştır. Elban (2018), popüler tarih dergilerinin tarih eğitimi ve öğretiminde kullanılabileceğini ortaya koyduğu çalışmasında, 1950'li yılların popüler tarih dergisi Resimli Tarih Mecmuası'nın 23 yayınında tarih eğitimi ve öğretimini incelemiştir. Vurgun ve Okumuş (2021), ilki 1963, sonuncusu 1978 yılında yayımlanan Türk Kültürü dergisinde yayımlanan tarih eğitimi makalelerini belge analizi yoluyla değerlendirmeye ve temel

tartışma alanlarını belirlemeye çalışmışlardır. Özalp ve Demirbaş (2021), Türkiye'de ilkökul düzeyinde tarih öğretimine ilişkin tez ve makaleleri değerlendirmek ve geleceğe yönelik yönelimleri belirlemek amacıyla 2002-2021 yılları arasında yayımlanan 46 çalışmayı analiz etmiştir. Hasdemir ve Elban (2023) tarih bilinci, tarih eğitimi ve öğretimi ile ilgili temel sorunları ilgili alanyazına dayalı sistematik bir analizle yanıtlamayı amaçlamıştır.

Makalelerin yanı sıra tarih eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezleri derleyen çalışmalar da ön plana çıkmaktadır. Örneğin Turan ve Aslan (2016) tarih eğitimi üzerine yapılan tezleri konu, yöntem, veri toplama araçları gibi farklı ölçütler açısından değerlendirmeyi ve elde edilen sonuçları farklı ülke sonuçları ile karşılaştırmayı amaçlamıştır. Kaymakçı (2017) ise incelediği 368 tezdten yola çıkarak Türkiye'de tarih eğitiminin yönelimine ilişkin çıkarımlarda bulunmuştur. Hayta ve Karabağ (2020) 305 lisansüstü tezi inceleyerek tarih eğitimi, öğretimi ve yazımı üzerine çeşitli öneriler geliştirirken, Adlığ (2021) 1991-2018 yılları arasında tarih eğitimi ve öğretimi üzerine yapılmış 132 teze ulaşmıştır.

Tarih eğitimi üzerine yapılan bazı sistematik çalışmaların sadece Türkiye'de yapılan tarih eğitimi çalışmalarını ele almadığı görülmektedir. Örneğin Altun ve Ata (2013) UNESCO'nun kuruluşundan 2013 yılına kadar tarih eğitimi ile ilgili makale, kitap, rapor ve belgelerden oluşan toplam 264 yayını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Akçalı (2022) ise Teaching History dergisinin 2000-2022 yılları arasında İngiltere'de yayımlanan sayılarını analiz etmiş ve bu prestijli dergi örneğinden hareketle tarih eğitimi alanındaki güncel konuları tartışarak akademik araştırmalardaki eğilimleri ortaya koymayı ve alanın gelişimine katkı sağlamayı amaçlamıştır.

Tarih eğitimine ilişkin uluslararası alanyazın incelendiğinde, son yıllarda bu alanda yapılan çalışmalarda yer alan bazı konu başlıkları öne çıkmaktadır: tarih müfredatı (Ogah, 2023; Tal ve Hofman, 2021), tarih eğitiminde teknoloji kullanımı (Córcoles-Charcos vd., 2023; Jamiludin ve Darnawati, 2022;), tarihsel düşünme veya tarih bilinci (Körber, 2021; Nordgren, 2021; Retz, 2022; Silfver ve Myyry, 2022; Wilke vd., 2023), ilkökul, lise ve üniversitede tarih öğrenme veya öğretme (Daniskova, 2023; Large ve Roman Calderon, 2021; Smith, 2022; Pan vd., 2023), tarihsel etik (Gibson vd., 2022), tarih öğretmenleri (Parkes vd., 2023; Wilke vd., 2022;), farklı ülkelerde tarih eğitimi (Adu-Gyamfi ve Anderson, 2021; Akanbi ve Jekayinfa, 2021; Sebbowa ve Majani, 2021), tarih hakkındaki epistemik inançlar (Miguel-Revilla, 2022; Nitsche ve Waldis, 2022; O'Neill vd., 2022) ve tarih ders kitapları (Kropman vd., 2021; Webb, 2022).

Tarih eğitimine ilişkin bibliyometrik çalışmalara örnek olarak Gómez-Carrasco ve diğerleri (2022) tarafından kaleme alınan "A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000-2019)" başlıklı çalışma öne çıkmaktadır. Bu çalışmada 2007-2017 yılları arasında Web of Science (WOS) veri tabanında yer alan dergilerde tarih eğitimi üzerine yapılan akademik çalışmalar analiz edilmiş ve Emerging Sources Citation Index (ESCI) veri tabanının bu

çalışmalar üzerindeki etkisi incelenmiştir (Gómez-Carrasco vd., 2022). Bozdoğan ve Sönmez (2023) ise 1975-2020 yılları arasında tarih eğitimi üzerine yapılan bilimsel makaleleri bibliyometrik göstergeler açısından analiz ettikleri kapsamlı çalışmalarında tarih eğitimi ve öğretimi üzerine dünya çapında bir bakış açısı oluşturmuşlardır.

Türkiye'de tarih eğitimi alanında içerik analizi ve bibliyografya türü çalışmaların olduğu ancak alanyazında bibliyometrik analize yönelik bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada, Türkçe alanyazındaki makalelere ilişkin bibliyometrik veri eksikliği nedeniyle, WOS ve Scopus veri tabanlarında yer alan Türkiye kaynaklı tarih eğitimi çalışmalarının bibliyometrik analizi yapılmıştır. Ayrıca Türkçe alanyazında yer alan çalışmaların sonuçları karşılaştırılarak farklılıkları ve benzerlikleri ortaya konularak bir tartışma yürütülmüştür.

Gómez-Carrasco ve diğerleri (2022) tarafından yapılan çalışmada olduğu gibi, tarih eğitiminde bibliyometrik analizin sağladığı perspektifler, araştırmaların yönlerini veya eksikliklerini ortaya koymada oldukça etkilidir. Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmaları, saygın uluslararası araştırma veri tabanlarındaki araştırmalara dayanarak son yıllarda yükseliş eğilimindedir. Dolayısıyla, Türkiye gibi özel bir tarihsel ve siyasi bağlama sahip bir ülkedeki tarih eğitimi araştırmalarının, tarih eğitiminin yanı sıra sosyoloji, siyaset ve uluslararası ilişkiler alanlarından yerli ve yabancı araştırmacıların ilgisini çekmesi beklenmektedir.

Bu nedenle, bu çalışma bibliyometrik analiz yoluyla Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarına bir bakış sunmayı amaçlamaktadır. Çalışma, WOS ve Scopus veri tabanlarında araştırıldığı şekliyle, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının mevcut durumu, dinamikleri, alanda öne çıkan kaynakların, araştırmacıların ve kurumların kim ya da kimler olduğu ve alanın gelecekteki yönelimleri hakkında geniş bir genel bakış sunmaktadır. Çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- Türkiye'deki tarih eğitimi konusunda uluslararası alanyazınının temel özellikleri nelerdir?
- Akademik üretim, ana akım dergiler ve yazarlar, eğilim değişikliği, ana temalar ve ilişkiler açısından Türkiye'de tarih eğitimi konusunda uluslararası alanyazındaki akademik eğilimler nelerdir?
- Gelecekte yapılacak Türkiye üzerine olan tarih eğitimi araştırmaları için uluslararası alanyazından ne gibi dersler çıkarılabilir?

Yöntem

Bibliyometrik analiz, bir araştırma alanının bilgi örüntüleri, etkili yazarları ve önemli kaynakları, belgelerde en sık kullanılan kelimeler vb. hakkında bilgi toplamak ve analiz

etmek için öne çıkan bir yöntemdir (Pinto vd., 2019; Zupic ve Čater, 2015). Bibliyometrik analiz, bir araştırma alanındaki popüler konuları belirlemek ve gelecek vaat eden araştırma yönlerini tahmin etmek için de yararlı bir yöntemdir. Bu çalışma, uluslararası veritabanları olan WOS ve Scopus'ta taranan Türkiye üzerine olan tarih eğitimi araştırmalarının bibliyometrik bilgilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Analizde, bibliyometrik bilgilere ulaşmak için Clarivate Analytics'in WOS veri tabanı ve Elsevier'in Scopus veri tabanı kullanılmıştır. WOS veri tabanında, arama sorgusunun konu alanı için "History Education", "Teaching History", "History Teaching", "Learning History" ve "History Learning" terimleri, aralarında bir OR operatörü olacak şekilde (yani TS=("History Education" or "Teaching History" or "History Teaching" or "Learning History" or "History Learning")) ve Countries/Regions=TÜRKİYE veya TURKIYE inceltme kriteri ile yazılmıştır. Haziran 2023'te yapılan ve yayın yapılan tüm zamanları içeren çevrimiçi aramada 107 belge bulunmuştur.

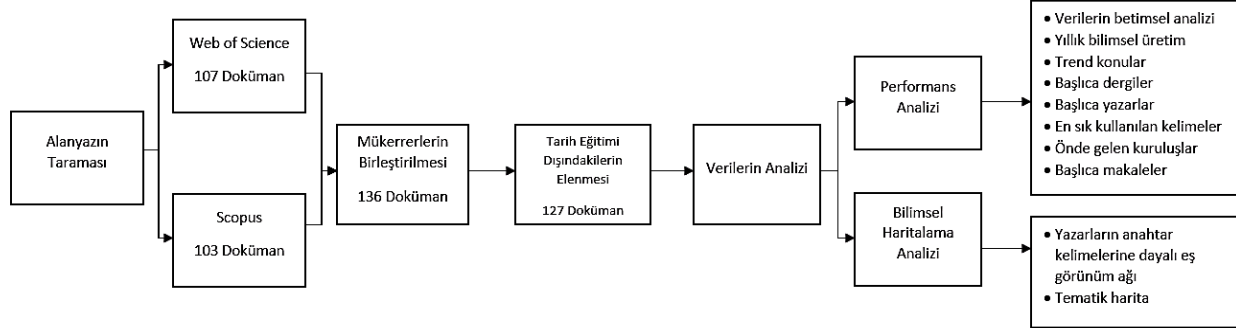
Scopus veri tabanında, "Makale Başlığı, Özet, Anahtar Kelimeler" alanlarına "History Education", "Teaching History", "History Teaching", "Learning History" ve "History Learning" terimleri, aralarında bir OR operatörü olacak şekilde (yani TITLE-ABS-KEY ("History Education" OR "Teaching History" OR "History Teaching" OR "Learning History" OR "History Learning")) ve Ülke/Bölge sınırlaması Türkiye olacak şekilde yazılmıştır. Haziran 2023'te yapılan çevrimiçi aramada 103 doküman bulunmuştur.

Her iki veri tabanından elde edilen arama sonuçları, R yazılımında geliştirilen bir yazılım rutini ile birleştirilerek mükerrer dokümanlar birleştirilmiştir. İki veri tabanının birleştirme işlemi sonucunda 136 belge elde edilmiştir. Daha sonra, makale seti "tarih eğitimi" konusu ile ilgili olmayan belgeleri elemek için birer birer analiz edilmiştir. Konuyla doğrudan ilgisi olmayan belgeler makale setinden çıkartılmıştır. Sonuç olarak 127 belgenin bibliyometrik bilgileri çıkarılmıştır. Bibliyometrik analiz için RStudio ve Biblioshiny web uygulaması (sürüm 4.1.2) kullanılmıştır.

Çalışmada bibliyometrik analiz için performans analizi ve bilim haritalama teknikleri kullanılmıştır. Performans analizi, araştırma ürünlerinin belirli bir alana katkılarını incelemektedir (Donthu vd., 2021). Bilim haritalama analizi ise araştırma öğeleri arasındaki ilişkilere odaklanmaktadır (Donthu vd., 2021). Şekil 1'de hem kullanılan teknikler hem de analiz için kullanılan yazılım araçları gösterilmektedir. Ayrıca, bu çalışmada kullanılan veriler kamusal olarak açık olduğu için etik onay gerektirmemektedir.

Şekil 1

Türkiye'deki Tarih Eğitimi Araştırmalarının Bibliyometrik Analiz Süreci

Bulgular

Alanyazının Tanımlayıcı Özellikleri

Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarına ilişkin genel bilgiler Tablo 1'de gösterilmektedir. Yöntemde açıklandığı gibi, Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarıyla ilgili yayınlara ulaşmak için WOS ve Scopus veri tabanları kullanılmıştır. Ulaşılan en eski makale 2000 yılına aittir. Bu durum, söz konusu veri tabanlarında dizinlenen yayınların oldukça yeni olduğunu kanıtlamaktadır. Her iki veri tabanında dizinlenen toplam 70 kaynakta 127 yayın listelenmiştir. Yayınların yıllık büyüme oranı %8,49'dur ve bu da araştırma alanının her yıl büyüdüğünü göstermektedir. Ayrıca, yayınların ortalama yaşı 8,56'dır ve bu da her iki veri tabanındaki araştırmaların başlangıç döneminde olduğunu altını çizmektedir. Belge başına düşen ortalama atıf sayısı 1.638 olup çok düşüktür. Ayrıca, 127 çalışmanın 90'ının, yani büyük çoğunluğunun tek yazarlı çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu bulgular, araştırma alanındaki araştırmacılar arasındaki bilimsel iş birliği eksikliğinin altını çizmektedir.

Tablo 1

Türkiye'de Tarih Eğitimi Araştırmaları Alanyazınının Temel Özellikleri

Tanım	Sonuçlar
Zaman Aralığı	2000-2023
Kaynaklar (Makaleler, Kitaplar, vs.)	70
Metinler	127
Yıllık Yayın Artış Oranı%	8,49
Metinlerin Ortalama Yaşı	8,56
Metin Başına Ortalama Atıf Sayısı	1,638
Kullanılan Toplam Kaynaklar	1235
Metin Türleri	
Makale	104

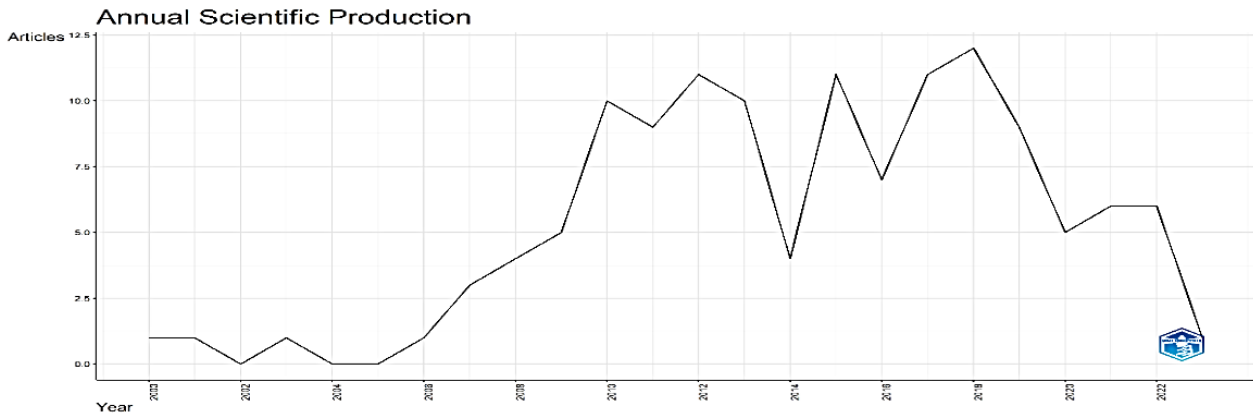
Kitap Bölümü	4
Konferans makalesi	18
İnceleme yazısı	1
Makale İçerikleri	
Ek Anahtar Kelimeler (ID)	66
Yazarların Kullandığı Anahtar Kelimeler (DE)	360
Yazarlar	
Yazar Sayısı	162
Tek Yazarlı Makaledeki Yazar Sayısı	59
Yazarlar Arası İş Birliği	
Tek Yazarlı makaleler	70
Makale Başında Ortak Yazar Ortalaması	1,55
Uluslararası Ortak Yazarlı Metin Oranı %	3,15

Yıllık bilimsel üretim

Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarının yıllık bilimsel üretimi dağınık bir görünüm sergilemektedir. 2006 yılından itibaren yıllık üretim artmaya başlamıştır. Yıllık üretim seyri 2010 yılından sonra durağan bir eğim göstermektedir. Yayınlarda 2023 yılına ait azalma, 2023 yılının ortasında bir veri tabanı taraması yapılmasından kaynaklanmaktadır. Alandaki en yüksek yayın sayısı 2016 yılında görülmüştür.

Şekil 2

Türkiye'de Tarih Eğitimi Araştırmalarının Yıllık Bilimsel Üretimi

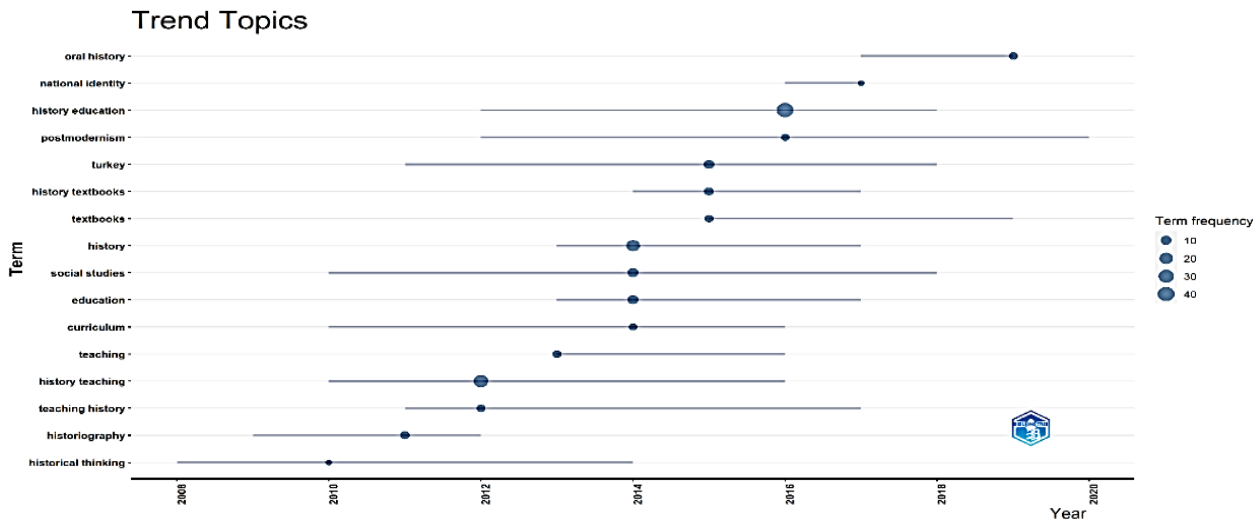
Çalışma Konularının Eğilimi

Tercih edilen konuların eğilim analizi açısından Şekil 3, yazarlar tarafından en çok kullanılan anahtar kelimelerin tarihsel dağılımını göstermektedir. Grafikteki yatay çizgiler belirtilen konuların yoğun olduğu dönemleri gösterirken, mavi noktalar yıl içerisinde ilgili anahtar kelime ile yayınlanan makalelerin ortalama süresini belirtmektedir. Yine grafikteki noktaların büyüklüğü, ilgili anahtar kelimelerin makalelerdeki yoğunluğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, satırdaki daha büyük daireler, bir sonraki yıl ilgili anahtar kelimeyi içeren daha fazla makalenin yayınlandığı anlamına gelmektedir. 'Postmodernizm' ve 'sosyal bilgiler' anahtar kelimeleri bu konuda çalışma yapan araştırmacılar tarafından en uzun süre tercih edilen anahtar kelimeler olmuştur.

Tarih öğretiminin 2012-2018 yılları arasında yaygın bir konu olduğu ve 2016 yılında yazarlar tarafından daha yoğun çalışıldığı görülmektedir. Yatay çizgilerle gösterilen konular arasında zamana yayılan 'postmodernizm' (postmodernizm), 'social studies' (sosyal bilgiler), 'Türkiye' (Türkiye), 'curriculum' (müfredat), 'teaching history' (tarih öğretimi) ve 'historical thinking' (tarihsel düşünme) konularının ana çalışma konularını oluşturduğu görülüyor. Konuların en çok yoğunlaştığı yıllara baktığımızda 'historiography' (tarih yazımı) konusunun 2010-2012 yılları arasında, 'history teaching' (tarih öğretimi) ve 'teaching history'nin (tarihi öğretmek) 2012 yılında, 'history' (tarih), 'social studies' (sosyal bilgiler), 'education' (eğitim) ve 'curriculum'un (müfredat) ise 2014 yılında yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca 2014-2016 yılları arasında 'Türkiye' (Türkiye), 'history textbooks' (tarih ders kitapları) ve 'textbooks' (ders kitapları), 2016 yılında 'history education' (tarih eğitimi) ve 'postmodernizm' (postmodernizm), 2016-2018 yılları arasında 'national identity' (ulusal kimlik), 2018-2020 yılları arasında ise 'oral history' (sözlü tarih) en çok tercih edilen anahtar kelimeler olmuştur. Bu veriler arasında dikkat çeken noktalardan biri, 'oral history'nin (sözlü tarih) son yıllarda diğer konulara göre çok daha fazla çalışılan bir konu olmasıdır. Bu anlamda 2018 sonrasında zaman içinde öne çıkan üç konunun 'oral history' (sözlü tarih), 'textbooks' (ders kitapları) ve 'postmodernizm' (postmodernizm) olduğu görülüyor. Başka bir deyişle, bu konular araştırma alanındaki en popüler konular olarak öne çıkmaktadır. Grafikteki göstergede yer alan noktaların yoğunluğuna, yani makalelerdeki ilgili anahtar kelimelerin yoğunluğuna göre 'tarih yazımı' konusunun yoğunluğunun daha sınırlı olduğu ve ilerleyen yıllarda görünür olmadığı görülmektedir.

Şekil 3

Biblioshiny'de Yazarların Anahtar Kelimelerine Dayalı Konu Eğilim Analizi

Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarının etkili yönleri

Temel dergiler. Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarında en çok yayın yapan dergiler Tablo 2'de listelenmiştir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı koordinasyonunda yayınlanan

Milli Eğitim dergisi 16 doküman ile bu alanda en çok makale yayınlayan dergi olmuştur. Milli Eğitim'i Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi, Eğitim ve Bilim, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri gibi dergiler takip etmektedir. Tablo 3'te, R-Studio'da gerçekleştirilen Bradford Yasası analizine dayalı bir dergi listesi de gösterilmektedir.

Tablo 2

Türkiye'deki Tarih Eğitimi Araştırmaları Makalelerinin WOS ve Scopus Veri Tabanlarında En Çok Yayınlandığı Dergiler

Dergiler	Makaleler
Milli Eğitim	16
Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi	8
Eğitim ve Bilim	7
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	6
Eurasian Journal of Educational Research	4
Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi	4
Bilig	3
CTAD-Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları	3
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3

Bradford Yasası analizi, araştırma alanında yayınlanan belgelerin yayın sıklıklarını hesaplamaktadır (Garfield, 1980). Analizde, en yüksek yayın sıklığından en düşük yayın sıklığına doğru üç bölge belirlenmiştir. İlk bölgede Tablo 3'te listelenen altı dergi yer almaktadır. Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarına en sık yer veren dergilerin başında yine Milli Eğitim gelmektedir. Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi, Eğitim ve Bilim ve Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri dergileri Milli Eğitim'in ardından gelen dergiler olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3

Bradford Yasasına Göre Türkiye'de Tarih Eğitimi Araştırmalarına İlişkin Yayınların Yer Aldığı Dergilerin Sıralaması

Dergiler	Sıralama	Frekans	Bölge
Milli Eğitim	1	16	Bölge 1
Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi	2	8	Bölge 1
Eğitim ve Bilim	3	7	Bölge 1
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	4	6	Bölge 1
Eurasian Journal of Educational Research	5	4	Bölge 1
Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi	7	4	Bölge 1

Temel yazarlar. Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarında en üretken ve etkili yazarlar Tablo 4'te listelenmiştir. Liste Biblioshiny'nin 'Yazarın Yerel Etkisi' fonksiyonu ile oluşturulmuştur. Tablonun her satırında g-endeksi, m-endeksi, yazarların aldığı toplam atıf sayısı (TA), yayın sayısı (YS) ve yayınların başlangıç yılı verilmiştir. Genel olarak yazarlar

düşük ve birbirine yakın h-indekslerine sahiptir. Yılmaz ve Öztürk, yayınlarının aldığı toplam atıf sayısında öne çıkan yazarlardır.

Tablo 4

Türkiye'de Tarih Eğitimi Araştırmalarında İlk On Yazar

Yazarlar	h- endeksi	g-endeksi	m- endeksi	TA	YS	BY
Öztürk, I. H.	2	2	0,154	30	2	2011
Sar, E.	2	2	0,143	7	2	2010
Yılmaz, K.	2	4	0,125	36	4	2008
Akbaba, B.	1	2	0,067	4	3	2009
Akçalı, A.	1	1	0,111	1	1	2015
Altekin, S.	1	2	0,067	5	2	2009
Alabas, R.	1	1	0,067	2	1	2009
AltıKulaç, A.	1	1	0,111	1	1	2015
Aslan, E.	1	1	0,083	2	1	2012
Ay, Z.	1	1	0,111	1	1	2015

En etkili makaleler. Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarında en etkili makaleler, makalelerin atıf puanlarına göre belirlenebilir. Atıf puanını hesaplamanın iki yolu vardır. Genel atıf sayısı (GAS) bir belgenin veri tabanlarındaki tüm yayınlardan aldığı toplam atıf sayısını belirtirken, yerel atıf sayısı (YAS) Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmaları kapsamındaki yayınlar tarafından yapılan atıfları belirtir. Analizde yer alan belgelerin YAS'ın sıfır olduğu görülmüştür. Bunun nedeni, araştırma alanının görece yeni olması ve yazarların birbirlerinin araştırmalarına atıf yapmamış olmalarıdır. Bu nedenle, makalelerin GAS'a göre en etkili on makale Tablo 4'te listelenmiştir. Bu makaleler sadece Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmaları için değil, aynı zamanda genel olarak eğitim ve ilgili araştırmalar için de etkili kabul edilmektedir.

Araştırma alanında genel olarak en çok atıf alan makale "Social studies teachers' conceptions of history: Calling on historiography" (Yılmaz, 2008) başlıklı makaledir. Makale, aynı zamanda araştırma alanındaki en etkili yazarlardan biri olan Yılmaz tarafından kaleme alınmıştır. Yılmaz'ın (2010) ayrıca "Postmodernism and its challenge to the discipline of history: Implications for history education" başlıklı bir makalesi daha vardır ve bu makale de diğer araştırmacılar tarafından atıf almıştır. Listede en çok atıf alan ikinci belge ise Öztürk (2011) tarafından yazılan "Curriculum reform and teacher autonomy in Türkiye: The case of the history teaching" başlıklı makaledir. Öztürk, 2012 yılında 'teacher autonomy' konusunda başka araştırmacılar tarafından da atıf alan "Teachers role and autonomy in instructional planning: The case of secondary school history teachers with regard to the preparation and implementation of annual instructional plans" başlıklı bir makale yayımlamıştır. Her iki makale de Öztürk'ün araştırma alanında en etkili yazar olmasına katkıda bulunmuştur (bkz. Tablo 4).

En çok atıf alan üçüncü makale Bal (2012) tarafından kaleme alınan "Determining preservice history teachers self-assessment levels with regard to their technological pedagogical content knowledge (TPCK)" başlıklı çalışmadır. Çalışma, tarih öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgilerini (TPCK) değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yazar, katılımcıların kendilerini teknolojik bilgi konusunda eksik olarak algıladıklarını ortaya çıkarmıştır.

Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarında uluslararası ilişkiler ve diplomasi ile ilgili bir başka çalışma konusu daha vardır. Bu konular, diğer çalışmalardan da atıf alan birkaç makalede ele alınmıştır. Vural'ın (2003) "Seeking to transform the perceptions of intercommunal relations: The Turkish-Cypriot case (2004–2009)", Latif'in (2019) "A challenging educational reform: politics of history textbook revision in North Cyprus" ve Balta ve Demir'in (2016) "History identity and foreign policy: Ottoman Turkish image in the current history textbooks of the Russian Federation" başlıklı çalışmaları bu ilgiyi yansıtmaktadır.

Tablo 5

Türkiye'deki Tarih Eğitimi Araştırmalarında Dünyada En Çok Atıf Alan On Makale

Makale Başlığı	Yazar(lar)	Dergi	Yayın Yılı	Genel Atıf Sayısı (GAS)
Social studies teachers' conceptions of history: Calling on historiography	Kaya Yılmaz	The Journal of Educational Research	2008	27
Curriculum Reform and teacher autonomy in Türkiye: The case of the history teaching	İbrahim Hakki Öztürk	International Journal of Instruction	2011	22
Determining preservice history teachers self-assessment levels with regard to their technological pedagogical content knowledge (TPCK)	Mehmet Suat Bal	Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies	2012	13
Seeking to transform the perceptions of intercommunal relations: The Turkish-Cypriot case (2004–2009)	Yüce Vural	Nationalism and Ethnic Politics	2003	9
The invisibility of Turks of african origin and the construction of Turkish cultural identity: The need for a new historiography	Esmâ Durugönül	Journal of Black Studies	2012	9
Teachers role and autonomy in instructional planning: The case of secondary school history teachers	İbrahim Hakki Ozturk	Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2012	8

with regard to the preparation and implementation of annual instructional plans

Postmodernism and its challenge to the discipline of history: Implications for history education	Kaya Yılmaz	Educational Philosophy and Theory	2010	8
A challenging educational reform: Politics of history textbook revision in North Cyprus	Dilek Latif	Compare: A Journal of Comparative and International Education	2019	6
History identity and foreign policy: Ottoman Turkish image in the current history textbooks of the Russian Federation	Evren Balta, Sevinç Demir,	Bilig	2016	6
Visual thinking in teaching history: Reading the visual thinking skills of 12 year-old pupils in Istanbul.	Gülçin Dilek	Education 3-13, International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education	2010	5

Önde gelen kuruluşlar. Tablo 6, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının üniversitelere veya bağlı kuruluşlara göre dağılımını göstermektedir. Yayın sayısına göre Gazi Üniversitesi 22 doküman ile en fazla yayına sahip üniversitedir. Marmara Üniversitesi 21 yayımla ikinci sırada yer almaktadır. Yakın Doğu Üniversitesi 15 belge ile üçüncü sırada yer almaktadır. Tabloda listelenen dört üniversite ile aynı sayıda yayına sahip sekiz üniversite bulunmaktadır.

Tablo 6

Türkiye'deki Tarih Eğitimi Araştırmalarında En İlgili Kuruluşlar

Kuruluş	Makale Sayısı
Gazi Üniversitesi	22
Marmara Üniversitesi	21
Yakın Doğu Üniversitesi	15
Selçuk Üniversitesi	9
İstanbul Üniversitesi	8
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	5
Karadeniz Teknik Üniversitesi	5
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4
Ahi Evran Üniversitesi	4
Anadolu Üniversitesi	4
Atatürk Üniversitesi	4
Dokuz Eylül Üniversitesi	4
Doğu Akdeniz Üniversitesi	4

Trabzon Üniversitesi	4
Uşak Üniversitesi	4

En sık kullanılan kelimeler. Tarih eğitimi çalışmalarında en sık kullanılan kelimeler üç bölümden oluşan Tablo 7'de gösterilmiştir: Yazarların Anahtar Kelimeleri, Özet ve Başlıklar. Yazarların Anahtar Kelimeleri, Özet ve Başlıklarda en sık kullanılan kelime 'history education' (tarih eğitimi) olarak bulgulanmıştır. 'History teaching' (tarih öğretimi) ise üç kategoride de en sık kullanılan ikinci kelimedir. En sık kullanılan kelimeler arasında yer alan 'history' (tarih) Yazarların Anahtar Kelimelerinde üçüncü sırada yer alırken, 'social studies' (sosyal bilgiler) Özet ve Başlıklarda en sık kullanılan üçüncü anahtar kelimedir. 'Teacher candidates' (öğretmen adayları), 'history lessons' veya 'history courses' (tarih dersleri), 'history teachers' (tarih öğretmenleri), 'social sciences' (sosyal bilimler) gibi farklı kelimelerin Abstract bölümünde tercih edildiği ancak Yazarların Anahtar Kelimelerinde tercih edilmediği, Başlıklar bölümünde ise Yazarların Anahtar Kelimelerinden ve Özet bölümünden farklı olarak 'school students' anahtar kelimesinin kullanıldığı görülmektedir. Genel olarak, yazarların Yazarların Anahtar Kelimeleri bölümünde alanla ilgili daha genel anahtar kelimeler kullandıkları, Özet ve Başlık bölümlerinde ise ele aldıkları konulara göre daha özel kelimeler kullandıkları görülmektedir.

Tablo 7

Türkiye'de Tarih Eğitimi Araştırmalarında En Sık Kullanılan Kelimeler

Yazarların Anahtar Kelimeleri		Özler		Başlıklar	
Kelimeler	Frekans	Kelimeler	Frekans	Kelimeler	Frekans
History Education	40	History Education	76	History Education	23
History Teaching	26	History Teaching	59	History Teaching	17
History	20	Social Studies	53	Social Studies	16
Education	10	History Textbooks	44	History Textbooks	10
Social Studies	10	History Teachers	36	Teaching History	9
Türkiye	9	Teacher Candidates	28	History Teachers	6
Historiography	7	Oral History	21	Teacher Candidates	6
History Textbooks	7	History Lessons	19	School Students	5
Oral History	5	Social Sciences	17	History Lessons	4
Teaching	5	History Courses	16	Oral History	4

Kavramsal Çerçeve

Tematik harita. Bibliyometrik analizdeki tematik haritalar, yoğunluk ve merkeziliğe dayalı olarak araştırma temalarının önemini ve gelişimini analiz etmektedir. Merkezilik ölçütü, farklı konular arasındaki ilişkiyi göstererek önemlerini belirtir. Yoğunluk ölçüsü ise zaman içinde her bir tema için yapılan yayın sayısını yansıtır. Tematik haritalar, yeni ortaya

çıkan veya azalan temalar, temel temalar, izole temalar ve temel ve gelişmiş temalar gibi farklı anlamları temsil eden dört kadrana sahiptir.

Analizde, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının yirmi yıllık tematik evrimi Biblioshiny'de gerçekleştirilmiştir. Araştırma alanındaki temaların evrimini görselleştirmek için 2000-2023 aralığının orta noktası, yani 2011 yılı kesme noktası olarak belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4 ve 5, Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarındaki tematik haritanın ilgili zaman dilimlerini göstermektedir. Şekil 4, 2000 ile 2011 yılları arasını, Şekil 5 ise 2012 ile 2023 yılları arasını göstermektedir. Analizde toplam 500 en çok kullanılan anahtar kelime dikkate alınmıştır. Biblioshiny'de kümelerde gösterilen temalar minimum 5 sıklığına ayarlanmış ve her temadaki temsili etiket sayısı neredeyse tüm temaları kapsayacak şekilde 8 olarak belirlenmiştir.

Her iki tematik haritada da incelenen tema için farklı önem ve gelişim düzeylerini gösteren dört çeyrek vardır. Sol alt çeyrekte yer alan temalar yeni ortaya çıkmakta veya azalmakta iken, sağ alt çeyrek geçmişte kapsamlı bir şekilde çalışılmış olan temel temaları temsil etmektedir. Sol üst kadranda oldukça gelişmiş ancak düşük merkeziliğe sahip temalar yer alır ve bu da izole olduklarını gösterir. Son olarak, sağ üst çeyrek motor temalar olarak bilinen temel ve gelişmiş temaları temsil etmektedir (Ahmi, 2021).

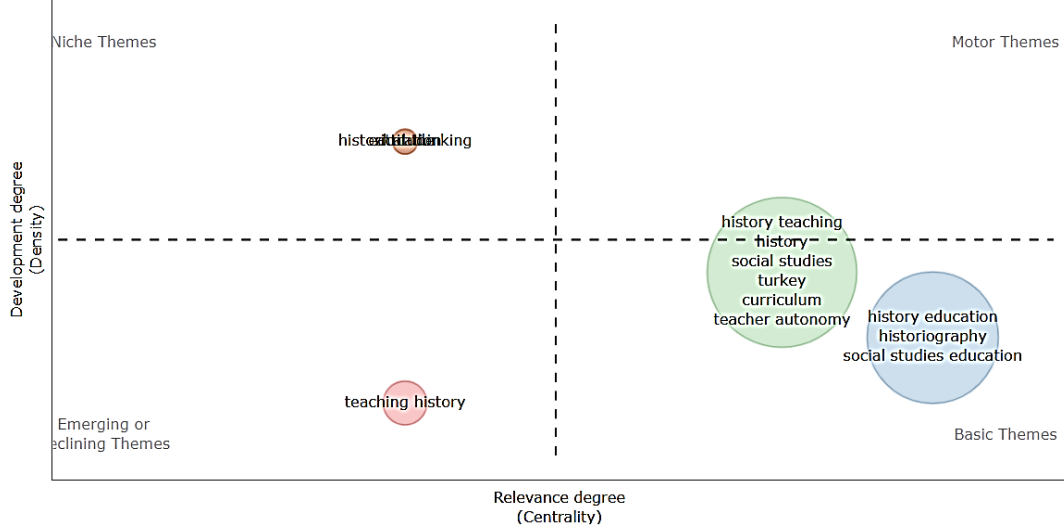
Şekil 4'ün temel temalar çeyreğinde, 'social studies' (sosyal bilgiler), 'Türkiye' (Türkiye), 'curriculum' (müfredat), 'teacher autonomy' (öğretmen özerkliği), 'historiography' (tarih yazımı) ve 'social studies education' (sosyal bilgiler eğitimi) gibi tarih eğitimi, tarih öğretimi ve tarihle ilgili temalar gözlemlenmiştir. Bu temalar ikinci zaman aralığında da çalışılmaya devam etmiştir. Ancak 'textbooks' (ders kitapları), 'oral history' (sözlü tarih), 'postmodernism' (postmodernizm), 'content analysis' (içerik analizi) ve 'historiography' (tarih yazımı) gibi temaların bu süre zarfında merkezilik kazandığı gözlemlenmiştir. Şekil 5'te görüldüğü gibi 'museum education' (müze eğitimi) araştırma alanı için bir motor tema haline gelmiştir. Ulusal kimlikle ilgili araştırmalar da Şekil 5'te gösterildiği gibi ikinci zaman diliminde yükselen bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Son on yılda, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarında, araştırma alanının gelişime açık olduğunu gösteren belirgin bir temel tema ortaya çıkmamıştır.

İlk on yılda 'historical thinking' teması özel bir çalışma alanı oluştururken, son on yılda yerini 'history lessons' (tarih dersleri) ve 'history textbooks' (tarih ders kitapları) çalışmalarına bırakmıştır. Özellikle son on yılda 'national identity' (ulusal kimlik) temasına ilişkin çalışmaların öne çıkan konular arasında olduğu, 'history teaching' (tarih öğretimi), 'academic achievement' (akademik başarı), ve 'teacher candidates' (öğretmen adayları) temalarının ise yoğunluk ve merkezilik açısından öne çıktığı görülmektedir. Ayrıca 'social studies teaching' (sosyal bilgiler eğitimi) ve 'curriculum' (müfredat) temaları da merkezi bir konuma sahiptir. Uluslararası alanyazın incelendiğinde 'textbooks' (ders kitapları),

'curriculum' (müfredat), 'museum education' (müze eğitimi), 'oral history' (sözlü tarih) gibi en çok çalışılan alanların son on yılda Türkiye'de de çalışılmaya başlandığı görülmektedir.

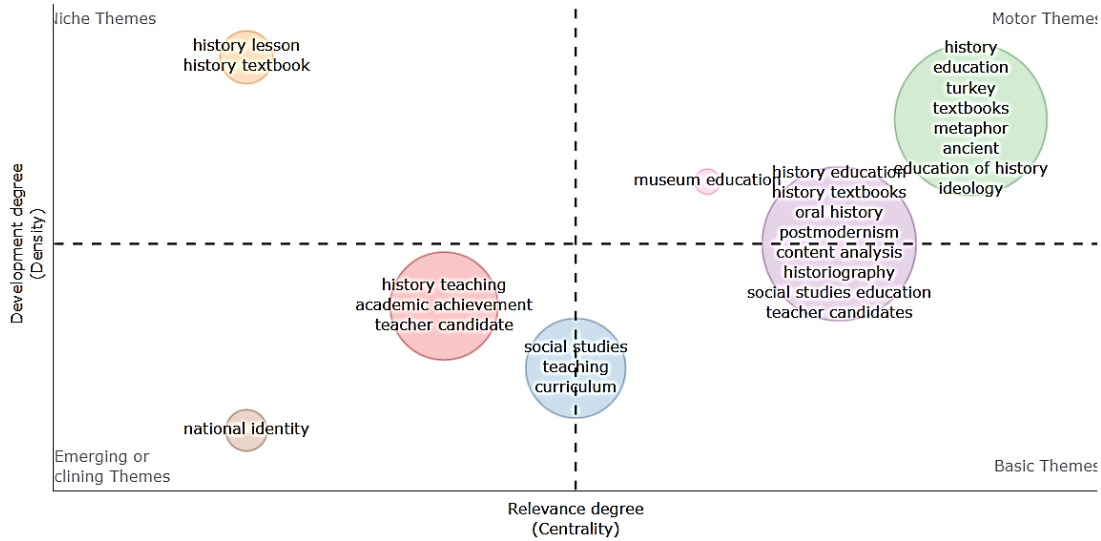
Şekil 4

2000-2011 Yıllarına Ait Tematik Harita

Şekil 5

2012-2023 Yıllarına Ait Tematik Harita

Eş-görünüm ağı. Şekil 6, çalışmalarda en sık kullanılan anahtar kelimelerin görülme sıklığını, diğer anahtar kelimelerle bağlantı sayısını ve bu bağlantıların gücünü göstermektedir. Bu analizde en sık kullanılan anahtar kelimelerin sırasıyla 'history education' (tarih eğitimi), 'history teaching' (tarih öğretimi) ve 'history' (tarih) olduğu görülmektedir.

'History education' (tarih eğitimi) anahtar kelimesi etrafında çeşitli anahtar kelimelerden oluşan bir küme olduğu görülmektedir. 'Social studies education' (sosyal bilgiler eğitimi), 'history textbook' (tarih ders kitabı), 'Turkish history' (Türk tarihi), 'teacher candidates' (öğretmen adayları), 'history lessons' (tarih dersleri), 'history textbooks' (tarih

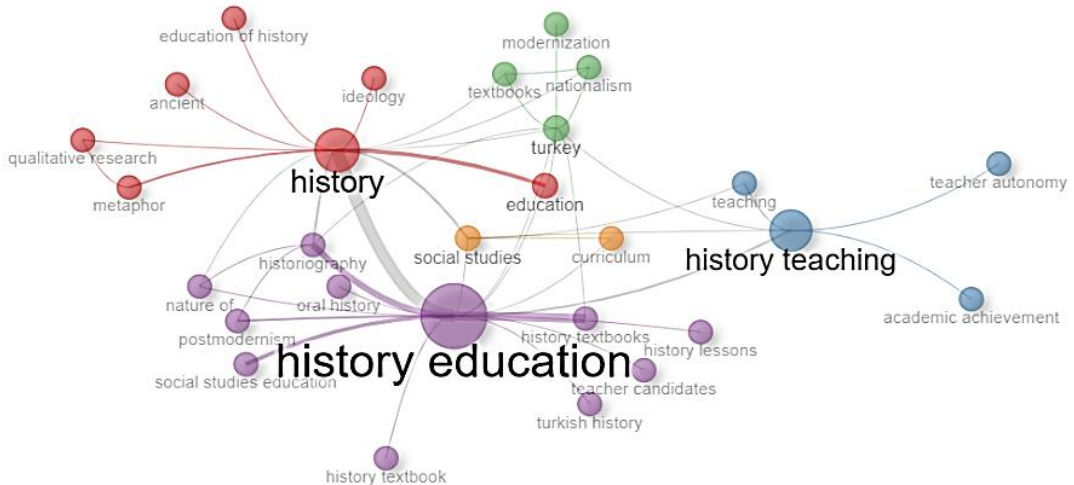
ders kitapları), 'oral history' (sözlü tarih), 'historiography' (tarih yazımı) ve 'postmodernism' (postmodernizm) gibi anahtar kelimeler 'history education' (tarih eğitimi) anahtar kelimesi etrafında kümelenmiştir. Bu anahtar kelimeler ile tarih eğitimi arasındaki ilişki, öğretim yöntem ve araçları çerçevesinde yapılandırılmıştır. Tarih öğretiminin temel araçlarından olan tarih dersleri ve tarih ders kitapları ile öğretimi gerçekleştiren bireyler olarak öğretmen adayları üzerine yapılan çalışmaların bu konu çerçevesinde yer aldığı görülmektedir. Tarih eğitiminin çeşitlenmesi ve yeni yöntemlerin geliştirilmesi açısından son yıllarda öne çıkan 'postmodernism' (postmodernizm) ve 'oral history' (sözlü tarih) üzerine yapılan çalışmalar da bu kümede yer almaktadır.

Tarih eğitimiyle doğrudan ilişkili olan 'history teaching' (tarih eğitimi) anahtar kelimesi ise 'teaching' (öğretim), 'academic achievement' (akademik başarı) ve 'teacher autonomy' (öğretmen özerkliği) gibi öğretimle ilgili kelimelerle kümelenmiştir. Bu kelimelerin aynı zamanda 'social studies' (sosyal bilgiler) ve 'curriculum' (müfredat) kelimeleriyle de ilişkili olduğu görülmektedir.

'Metaphor' (metafor), 'qualitative research' (niteliksel araştırma), 'ancient' (antik), 'education of history' (eğitim tarihi), 'ideology' (ideoloji) ve 'education' (eğitim) anahtar kelimeleri, tarih eğitimi ile güçlü bir ilişkisi olan 'history' (tarih) anahtar kelimesi etrafında kümelenmektedir. Bu anahtar kelimelerin tarih üzerine daha genel ve metodolojik çalışmalara işaret ettiği söylenebilir. 'Modernization' (modernleşme), 'textbooks' (ders kitapları), 'nationalism' (milliyetçilik) ve 'Türkiye' (Türkiye) anahtar kelimeleri ise daha dar bir küme oluşturmaktadır. Bu kelimelerin Türkiye'de ve Cumhuriyet döneminde tarih öğretimine ilişkin tartışmaları yansıttığı dikkat çekmektedir.

Şekil 6

Yazarların Anahtar Kelimelerinin Türkiye'deki Tarih Eğitimi Araştırmalarındaki Eş-Görünüm Ağı

Sonuç

Bu çalışmada, Türkiye'deki tarih eğitimi araştırmalarının mevcut durumu WOS ve Scopus veri tabanlarında dizinlenen kaynaklardan elde edilen verilere dayalı olarak analiz edilmiştir. Analizde öne çıkan önemli hususlardan biri, 2006 yılından itibaren Türkiye'deki tarih eğitimi çalışmalarının ilgili veri tabanlarında daha görünür hale gelmiş olmasıdır. Çalışmaların yıllık artış oranı yüzde 8,49 olarak tespit edilmiştir. Analiz edilen toplam çalışma sayısı 127'dir. Bunlar arasında araştırma makaleleri toplam 104 makale ile en yaygın olanıdır. Çalışmaların aldığı atıf sayısı ortalaması 1.638 olup oldukça düşüktür. Bunun temel sebebinin alandaki araştırmacılar arasındaki bilimsel iş birliği eksikliği, yayınların görece yeni olması ve yapılan çalışmaların birbirine yakın zamanda gerçekleşmesinden dolayı yazarların birbirlerinin çalışmalarından haberdar olmaması vb. gerekçeler gösterilebilir.

Analizden, Türkiye'de tarih eğitimi araştırmalarının çoğunlukla Türkçe dergilerde ve Türk yazarlar tarafından yürütüldüğü söylenebilir. Milli Eğitim, Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi, Eğitim ve Bilim ile Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri dergilerinin bu konuda başı çektiği görülmektedir. Diğer yandan, *A Journal of Comparative and International Education*, *Journal of Educational Research*, *Nationalism and Ethnic Politics*, *International Journal of Instruction* gibi uluslararası dergilerde ve çeşitli uluslararası konferanslarda Türk yazarlar tarafından yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Genel olarak bakıldığında yazarlar bazında öne çıkan belirli bir yazar bulunmamaktadır. Üniversiteler bazında ise çalışmaların Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan akademisyenler tarafından yürütüldüğü görülmüştür.

Gómez-Carrasco ve diğerlerinin (2022) uluslararası ölçekte tarih eğitimi araştırmaları üzerine yaptığı bibliyometrik çalışma, Türkiye bağlamında yapılan bu çalışmada en çok kullanılan bazı anahtar kelimelerle örtüşmektedir. 'history education' (tarih eğitimi), 'history teaching' (tarih öğretimi), 'history textbook' (tarih ders kitabı), 'history curriculum' (tarih müfredatı), 'oral history' (sözlü tarih) ve 'national identity' (ulusal kimlik) gibi anahtar kelimelere her iki bağlamda da rastlanmaktadır. Ancak karşılaştırmada, 'historical consciousness' (tarihsel bilinç), 'historical thinking' (tarihsel düşünme), 'collective memory' (kollektif hafıza) ve 'didactic of history' (tarihin öğreticiliği) gibi epistemik kavramların WOS ve Scopus veri tabanlarındaki Türkiye çalışmalarında bulunmadığı görülmüştür.

Özellikle WOS ve Scopus veritabanlarında yer alan Türkiye'deki tarih eğitimi çalışmalarında, 'tarih bilinci' üzerine yapılan ulusal çalışmalar giderek artan bir ilgi gördüğü yapılan bibliyometrik analizde görülmektedir. Ancak, Türkiye'de bu kavramın tanımı ve kapsamı konusunda belirsizlikler ve bu kavramın nasıl edinileceği konusunda tartışmalar devam etmektedir (Hasdemir ve Elban, 2023). Tarih eğitiminin niteliği, doğru tarih bilincinin oluşturulmasında kritik öneme sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin aktif olduğu,

görsel materyaller ve gezilerle desteklenen yenilikçi öğretim tekniklerinin uygulanması, tarih eğitimi tarih bilinci kazandırmada daha işlevsel hale getirecektir.

Okullarda verilen tarih dersleri, tarih bilincinin artırılması için tek başına yeterli değildir. Bunun için bireylerin 'tarihsel okuryazarlık' ve 'tarihsel düşünme' becerilerini kazanmaları gerekmektedir (Hasdemir ve Elban, 2023). Ayrıca tarih bilincinin inşasında multi-disipliner bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Dolayısıyla edebiyat, Türkçe, coğrafya, matematik, sanat vb. derslerden tarih bilincinin inşasını desteklemek için yararlanılabilir. Ancak Türkiye'de tarih bilinci üzerine yapılan çalışmaların ulusal ölçekte kaldığı ve WOS ve Scopus gibi uluslararası veri tabanlarında yetersiz olduğu görülmektedir.

Hayta ve diğerlerinin (2020) Türkiye'deki tarih eğitimi lisansüstü tezleri üzerine yaptıkları çalışmada, Türkiye'deki tez çalışmalarında genel olarak farklı yöntem ve materyallerin kullanılması ve yeni çözüm odaklı yaklaşımların benimsenmesi gibi sorunlar olduğu görülmüştür. Buna paralel olarak WOS ve Scopus gibi uluslararası veri tabanlarında dizinlenen Türkiye kaynaklı tarih eğitimi çalışmalarında 'sözlü tarih' ve 'müze eğitimi' gibi öğretim yöntemleri çerçevesinde yeni yaklaşımların çalışmaya başlandığı görülmektedir. Bunu hem konu eğilim analizinde hem de eş-görünüm ağ analizinde gözlemlemek mümkündür.

Sonuç olarak, ilgili veri tabanlarında Türkiye'deki tarih eğitimi çalışmalarının sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Tarih eğitiminde daha nitelikli görülen veri tabanlarında taranan akademik çalışmaların yeterli olmadığını ancak son yıllarda artan bir eğilim içine girdiğini söylemek mümkündür. Ayrıca, Türkiye'deki Yükseköğretimden sorumlu ilgili kurumların ve üniversitelerin, son yıllarda bilimsel çalışmaların niteliğini artırmaya yönelik belirledikleri akademik üretim ölçütleri araştırmacıları WOS ve Scopus'ta dizinlenen dergilerde yayın yapmaya yönlendirmektedir. Bu durum, son yıllarda bu veri tabanlarında yer alan Türkiye kaynaklı tarih eğitimi yayınlarının sayısındaki artışın bir nedeni olarak gösterilebilir. Bu durum, Türkiye kaynaklı tarih eğitimi çalışmalarının önümüzdeki yıllarda artacağını bir kanıtıdır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Adu-Gyamfi, S. & Anderson, E. (2021). History education in Ghana: A pragmatic tradition of change and continuity. *Historical Encounters*, 8(2), 18-33. <https://doi.org/10.52289/hej8.201>
- Ahmi, A. (2021). *Bibliometric analysis for beginners*. UUM.
- Akanbi, G. O. & Jekayinfa, A. A. (2021). History education in Nigeria: Past, present and future. *Historical Encounters*, 8(2), 73-89. <https://doi.org/10.52289/hej8.204>
- Akçalı, A. (2022). Recent history education agenda in England: In the scope of "Teaching History" journal. *The Journal of International Social Science Education*, 8(2), 237-268. <https://doi.org/10i47615/issey.1104038>
- Akşın, S. (2013). Tarih öğretimimizde temel paradigma sorunu. S. Özbaran (Ed.), *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları* (pp.67-73). Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Aslan, E. (2012). History teaching in Atatürk's Era- I: The period prior to the "Turkish History Thesis" (1923-1931). *Education and Science*, 37(164), 331-346.
- Altun, A. & Ata, B. (2013). Evaluation of the publications of UNESCO elaborated in the field of history education (1947-2012). *Adiyaman University Journal of Social Sciences*, 14(107), 107-139. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.612>
- Aydemir, A. (2013). Appendix to the articles published about history teaching in Türkiye: An essay of bibliography. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 113-135.
- Adlığ, D. (2021). Investigating the theses on the field of history education. *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 329-348.
- Bal, M. S. (2012). Determining preservice history teachers' self-assessment levels with regard to their technological pedagogical content knowledge (TPCK). *Energy Education Science And Technology Part B-Social and Educational Studies*, 4(1), 120-135.
- Balta, E. & Demir, S. (2016). History, identity and foreign policy: Ottoman-Turkish image in the current history textbooks of the Russian Federation. *Bilig*, 76, 1-32.
- Berktaş, H. (2013). Dünyada ve Türkiye'de tarihçiliğin durumu ve "dilinin evrenselleşmesi" üzerine düşünceler. S. Özbaran (Ed.), *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları* (pp.67-73). Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Bozdoğan, K. & Sönmez, Ö. F. (2023). Bibliometric analysis of educational research articles published in the field of history education based on the Web of Science database. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 12(1), 16-28.
- Córcoles-Charcos, M., Tirado-Olivares, S., González-Calero Somoza, J. A. ve Cózar-Gutiérrez, R. (2023). Use of Virtual Reality Environments for the Teaching of History in Primary Education. *Education in the Knowledge Society*, 24, 1-12. <https://doi.org/10.14201/eks.28382>
- Danišková, Z. (2023). The key concepts of historiography applied in primary education. *Historický časopis*, 71(1), 147-160. <https://doi.org/10.31577/histcaso.2023.71.1.6>

- Demircioğlu, İ. H. (2008). The history of the history education in Türkiye. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), 431-450.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Elban, M. (2018). History education and teaching in "Resimli Tarih Mecmuası" which is the 1950s popular history magazine. *Turkish History Education Journal*, 7(2), 372-391.
- Garfield, E. (1980). Bradford's law and related statistical patterns. *Essays of an Information Scientist*, 4(19), 476-483.
- Güven, İ., Bıkmaz, F., Demirhan İşcan, C. ve Keleşoğlu, S. (2014). Tarih öğretimi: Kavramsal çerçeve. İ. Güven (Ed.), *Tarih Öğretimi Kuram ve Uygulama*. Pegem Akademi.
- Gibson, L., Milligan, A. & Peck, C. (2022). Addressing the elephant in the room: Ethics as an organising concept in history education. *Historical Encounters*, 9(2), 45-63. <https://doi.org/10.52289/hej9.205>
- Gómez-Carrasco, C. J., Rodríguez-Medina, J., López-Facal, R. & Monteagudo-Fernández, J. (2022). A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000-2019). *European Journal of Education*, 57, 497-511. <https://doi.org/10.1111/ejed.12508>
- Hasdemir, İ. & Elban, M. History consciousness, identity and history education. *Social Sciences: Theory & Practice*, 7(1), <https://doi.org/10.48066/kusob.1286576>.
- Jamiludin, J. & Darnawati, D. (2022). Project-Based digital photovoice: Teaching local history through the visual method. *Social and Education History*, 11(3), 245-274. <https://doi.org/10.17583/hse.10444>
- Hayta, N., Karabağ, G. ve Gövercin, A. (2020). Evaluation of graduate theses about history education in Türkiye. *Turkish History Education Journal*, 9(1), 248-262. <https://doi.org/10.17497/tuhed.705751>
- Kaymakçı, S. (2017). An evaluation on the tendency of history teaching in Türkiye. *Kastamonu Education Journal*, 25(6), 2153-2172.
- Kropman, M., Van Boxtel, C. & Van Drie, J. (2021). Multiperspectivity in lesson designs of history teachers: The role of school book texts in the design of multiperspective history lessons. *Historical Encounters*, 8(1), 46-69. <https://doi.org/10.52289/hej8.104>
- Körber, A. (2021). Historical consciousness, knowledge, and competencies of historical thinking: An integrated model of historical thinking and curricular implications. *Historical Encounters*, 8(1), 97-119. <https://doi.org/10.52289/hej8.107>
- Koruroğlu, A. (2019). Reflections of postmodern approach to history education. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(3), 452-464. <https://doi.org/10.7596/taksad.v8i3.1987>

- Large, J. & Román Calderón, J. P. (2021). Gauging reflexive historical thinking: An exploratory study of Colombian undergraduates. *Historical Encounters*, 8(1), 139-155. <https://doi.org/10.52289/hej8.109>
- Latif, D. (2019). A challenging educational reform: politics of history textbook revision in North Cyprus. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 49(1), 30-46. <https://doi.org/10.1080/03057925.2017.1369003>
- Gómez-Carrasco, C. J., Rodríguez-Medina, J., López-Facal, R. & Monteagudo-Fernández, J. (2022). A review of literature on history education: An analysis of the conceptual, intellectual and social structure of a knowledge domain (2000–2019). *European Journal of Education*, 57, 497–511. <https://doi.org/10.1111/ejed.12508>
- Merey, Z. (2010). Dünyada ve Türkiye’de tarih eğitiminin tarihsel gelişimi. M. Safran (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir? Tarih Öğretmenleri İçin Özel Eğitim Yöntemleri*. Yeni İnsan Yayınevi.
- Miguel-Revilla, D. (2022). What makes a testimony believable? Spanish students’ conceptions about historical interpretation and the aims of history in secondary education. *Historical Encounters*, 9(1), 101-115. <https://doi.org/10.52289/hej9.106>
- Nitsche, M. & Waldis, M. (2022). Narrative competence and epistemological beliefs of German Swiss prospective history teachers: A situated relationship. *Historical Encounters*, 9(1), 116-140. <https://doi.org/10.52289/hej9.107>
- Nordgren, K. (2021). The sidewalk is a history book: Reflections on linking historical consciousness to uses of history. *Historical Encounters*, 8(1), 1-15. <https://doi.org/10.52289/hej8.101>
- Ogah, M. (2023) Implementation of senior high school history curriculum: A focus on teaching methodology and resources. *Cogent Education*, 10(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2164021>
- O’Neill, D. K., Guloy, S., MacKellar, F. M. & Martelli, D. R. (2022). Development and validation of a practical classroom assessment of students’ beliefs about differing historical accounts. *Historical Encounters*, 9(1), 58-77. <https://doi.org/10.52289/hej9.104>
- Özalp, M. T. & Demirbaş, İ. (2021). Evaluation of primary school studies in the field of history teaching in Türkiye. *International Journal of Field Education*, 7(2), 92-111. <https://doi.org/10.32570/ijofe.1024114>
- Öztürk, I. H. (2011). Curriculum reform and teacher autonomy in Türkiye: The case of the history teaching. *International Journal of Instruction*, 4(2), 113-128.
- Öztürk, I. H. (2012). Teachers' Role and autonomy in instructional planning: the case of secondary school history teachers with regard to the preparation and implementation of annual instructional plans. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 295-99.
- Öztürk, Ş. & Şimşek, A. (2013). Bibliography of articles on the area of history education, published in Turkish. *Turkish History Education Journal*, 2(1), 110-145. <https://doi.org/10.17497/tuhed.09427>

- Pan, A. J., Lai, C. F. & Kuo, H. C. (2023). Investigating the impact of a possibility-thinking integrated project-based learning history course on high school students' creativity, learning motivation, and history knowledge. *Thinking Skills and Creativity*, 47, 1-19. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101214>
- Parkes, R. J., Donnelly, D. J. & Sharp, H. L. (2023). The History teacher as public historian. *Historical Encounters*, 10(1), 30-43. <https://doi.org/10.52289/hej10.103>
- Pinto, M., Fernández-Pascual, R., Caballero-Mariscal, D., Sales, D., Guerrero, D. ve Uribe, A. (2019). Scientific production on mobile information literacy in higher education: A bibliometric analysis (2006–2017). *Scientometrics*, 120(1), 57-85. <https://doi.org/10.1007/s11192-019-03115-x>
- Retz, T. (2022). Teaching history on the scale of the Anthropocene: Three ethical challenges. *Historical Encounters*, 9(2), 7-17. <https://doi.org/10.52289/hej9.202>
- Sebbowa, D. K. & Majani, W. P. (2021). Dialogues over decolonisation in East Africa: A case study of history education in Uganda. *Historical Encounters*, 8(2), 34-53. <https://doi.org/10.52289/hej8.202>
- Silfver, M. & Myyry, L. (2022). Integrating historical and moral consciousness in history teaching. *Historical Encounters*, 9(2), 18-29. <https://doi.org/10.52289/hej9.203>
- Smith, J. (2022). 'Talk about the questions of the day, shun them not': Three late Victorian voices on the place of history in English schools. *History of Education*, 51(2), 167-183. <https://doi.org/10.1080/0046760X.2021.1977855>
- Şimşek, A. & Yazıcı, F. (2013). Past and present of history teaching in Türkiye. *TYB Akademi: Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 9-32.
- Tal, N. & Hofman, A. (2021). Beyond the curriculum: teaching history in Israeli classrooms, 1970s–1980s. *History of Education*, 50(6), 837-854. <https://doi.org/10.1080/0046760X.2021.1906456>
- Turan, İ. & Aslan, H. (2016). Evaluation of history education dissertations submitted to Council of Higher Education (YOK) thesis center and proquest database. *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 18(2), 982-1001. <https://doi.org/10.17556/jef.06505>
- Vural, Y. (2012). Seeking to transform the perceptions of intercommunal relations: the Turkish-Cypriot case (2004–2009). *Nationalism and Ethnic Politics*, 18(4), 406-430. <https://doi.org/10.1080/13537113.2012.734173>.
- Vurgun, A. & Okumuş, O. (2021). Discussions on history education in the Journal of Turkish Culture (1963-1978) (1963-1978). *Journal of General Turkish History Research*, 3(6), 487-500. <https://doi.org/10.53718/gttad.939006>
- Yılmaz, K. (2008). Social studies teachers' conceptions of history: Calling on historiography. *The Journal of Educational Research*, 101(3), 158-176. <https://doi.org/10.3200/JOER.101.3.158-176>
- Yılmaz, K. (2010). Postmodernism and its challenge to the discipline of history: Implications for history education. *Educational Philosophy and Theory*, 42(7), 779–795. <https://doi.org/10.1111/j.1469-5812.2009.00525.x>

- Zupic, I. & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>
- Wilke, M., Depaepe, F. & Van Nieuwenhuyse, K. (2022). The interplay between historical thinking and epistemological beliefs: A case study with history teachers in Flanders. *Historical Encounters*, 9(1), 196-219. <https://doi.org/10.52289/hej9.111>
- Wilke, M., Depaepe, F. & Van Nieuwenhuyse, K. (2023). Fostering secondary students' historical thinking: A design study in Flemish history education. *Journal of Formative Design in Learning*, 7, 61-81. <https://doi.org/10.1007/s41686-023-00074-8>
- Webb, P. D. (2022). The First World War in Spanish and British textbooks: A comparative study of skills, historiographical focus and the sequencing of activities. *Historia Y Memoria De La Educación*, 16, 379-424. <https://doi.org/10.5944/hme.16.2022.30004>